

การสร้างบทเรียนแบบโปรแกรม

ในการสร้างบทเรียนแบบโปรแกรม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ศึกษาวิธีสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมด้วยการเรียนวิชา "บทเรียนแบบโปรแกรม" สัปดาห์ละ 2 ชั่วโมง เป็นเวลา 1 ภาคการศึกษา ผู้วิจัยมีโอกาสดูบทเรียนแบบโปรแกรม เรื่อง "ประชาธิปไตย" และบทเรียนแบบโปรแกรมประกอบสไลด์เทปเรื่อง "พระบรมมหาราชวัง" ซึ่งบทเรียนเรื่องเหล่านี้ได้ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยฝ่ายมัธยมด้วย

2. ศึกษาหลักสูตร ประมวลการสอน คำวาทภาษาไทย คู่มือครู หนังสือแบบเรียน เพื่อ กำหนดขอบเขตเนื้อหาของแบบเรียน ดังรายชื่อหนังสือต่อไปนี้

หลักสูตร คือ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นปี พ.ศ. 2503 ของกระทรวงศึกษาธิการ

หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายปี พ.ศ. 2503 ของกระทรวงศึกษาธิการ

ประมวลการสอนคือ ประมวลการสอนวิชาภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของกระทรวงศึกษาธิการ

คำวาทภาษาไทย คือ หนังสือหลักภาษาไทย ของกำชัย ทองหล่อ, หนังสือร้อยกรอง ของสีหะ พินิจภูวคัล กับประทีป วาทิกทินกร

หนังสือหลักภาษา ของพระยาอุปกิตศิลปสาร

หนังสือคำบรรยายภาษาไทยชั้นต้น ของครูสุภา

คู่มือครู คือ หนังสือคู่มือครูประโยคมัธยมศึกษาตอนต้น วิชาภาษาไทย เล่ม 1 ของกระทรวงศึกษาธิการ

หนังสือแบบเรียน คือ หนังสือแบบเรียนวรรณคดีไทยชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1, 2, 3
 ของกระทรวงศึกษาธิการ
 หนังสืออ่านกวีนิพนธ์โคลงสี่สุภาพเรื่องพระราชพงศาวดาร
 และสุภาษิตโลกนิติ ของกระทรวงศึกษาธิการ

3. แบ่งเนื้อหาเรื่อง "โคลงสี่สุภาพ" เป็น 2 หน่วย

หน่วยที่ 1 "ลักษณะคำบังคับ"

หน่วยที่ 2 "ลักษณะคณะและสัมผัส"

4. สร้างความมุ่งหมายทั่วไปและความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมของบทเรียนแต่ละ

หน่วย

5. สร้างข้อทดสอบก่อนเรียนบทเรียนและข้อทดสอบหลังเรียนบทเรียนของแต่ละหน่วย

6. สร้างบทเรียนให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายที่ตั้งไว้

การสร้างความมุ่งหมายทั่วไปและความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

เมื่อเลือกเนื้อหาจากหลักสูตรได้แล้ว ก็วางความมุ่งหมายให้สอดคล้องกับแบบเรียน

ดังนี้

ความมุ่งหมายทั่วไปและความมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมของบทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง

"โคลงสี่สุภาพ" ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

1. ความมุ่งหมายทั่วไป

1.1 เพื่อให้นักเรียนเข้าใจลักษณะคำบังคับและข้อบังคับของการแต่งโคลงสี่สุภาพ

1.2 เพื่อให้นักเรียนแต่งโคลงสี่สุภาพได้ถูกต้องตามฉันทลักษณ์

2. ความมุ่งหมายเฉพาะ

ก. หน่วยที่ 1 ลักษณะคำบังคับ

1. พยางค์

1.1 ชี้ให้เห็นคำที่มีสองพยางค์จากคำต่าง ๆ ที่ยกมาให้ได้

1.2 ชี้แจงเครื่องหมายหน้าคำที่มีจำนวนพยางค์กำกับถูก และชี้แจงเครื่องหมาย

ปิดหน้าคำที่มีจำนวนพยางค์กำกับผิดได้ถูกต้อง

(ก.1 - ก.3 แบบทดสอบข้อ 1)

2. คำเป็น

- 2.1 บอกไคว่คำที่ยกมาให้เป็นคำเป็น
- 2.2 แยกคำเป็นจากคำอื่นที่ยกมาให้ได้
- 2.3 จับคู่คำเป็นกับคำอธิบายประเภทคำเป็นได้
(ก. 4 - ก.10 แบบทดสอบขอ 2)

3. คำตาย

- 3.1 บอกไคว่คำที่ยกมาให้เป็นคำตาย
- 3.2 ชี้คเส้นใต้คำตายจากข้อความที่ยกมาให้ได้
- 3.3 ชี้คเส้นใต้คำที่มีสองพยางค์ที่เป็นคำตายได้
(ก.11 - ก.17 แบบทดสอบขอ 3)

4. คำเอก

- 4.1 บอกไคว่คำที่ยกมาให้เป็นคำเอกเพราะอะไร
- 4.2 เลือกคำจำกัดความที่ถูกต้องของคำเอกได้
- 4.3 ชี้คเส้นใต้คำเอกจากข้อความที่ยกมาให้ได้
- 4.4 เขียนเติมคำในช่องว่างบอกลักษณะของคำเอกได้
(ก.18 - ก.24 แบบทดสอบขอ 4)

5. คำเอกโทษ

- 5.1 ทำคำที่กำหนดให้ให้เป็นคำเอกโทษได้
- 5.2 เลือกคำที่เปลี่ยนจากคำเดิมเป็นคำเอกโทษได้
- 5.3 จับคู่คำเอกโทษกับคำเดิมได้
(ก.25 - ก.28 แบบทดสอบขอ 5)

6. คำโท

- 6.1 ชี้คเครื่องหมายถูกหน้าคำที่เป็นคำโทจากคำที่ยกมาให้ได้
- 6.2 ชี้คเส้นใต้คำโทจากข้อความที่ยกมาให้ได้
- 6.3 บอกคำจำกัดความของคำโทได้
(ก.29 - ก.32 แบบทดสอบขอ 6)

7. คำโทโทษ

7.1 ทำคำที่กำหนดให้ให้เป็นคำโทโทษได้

7.2 ชี้คเครื่องหมายถูกหน้าคำที่เปลี่ยนจากคำเดิมเป็นคำโทโทษถูก และ
ชี้คเครื่องหมายผิดหน้าคำที่เปลี่ยนจากคำเดิมเป็นคำโทโทษผิดได้ถูกต้อง

(ก.33 - ก.36 แบบทดสอบขอ 7)

8. คำสร้อย

8.1 บอกได้ว่าคำที่ยกมาให้เป็นคำสร้อยหรือไม่

8.2 บอกได้ว่าคำสร้อยที่ยกมาให้ประกอบด้วยคำอะไรบ้าง

8.3 เลือกคำสร้อยจากคำสร้อยที่กำหนดให้แล้วเติมในโคลงสี่สุภาพได้

8.4 แสดงส่วนที่เป็นคำสร้อยของโคลงสี่สุภาพที่ยกมาให้ได้ และแยกส่วน
ประกอบของคำสร้อยนั้นได้ถูกต้อง

(ก.37 - ก.43 แบบทดสอบขอ 8)

9. คำสัมผัสสระ

9.1 บอกได้ว่าคำที่ยกมาให้เป็นคำสัมผัสสระ

9.2 เลือกคำที่เป็นคำสัมผัสสระกับคำที่กำหนดให้จากคำอื่น ๆ ได้

(ก. 44 - ก.46 แบบทดสอบขอ 9)

10. คำสัมผัสพยัญชนะ

10.1 ชี้คมาคำที่ไม่ใช่คำสัมผัสพยัญชนะกับคำที่กำหนดให้ได้ถูกต้อง

10.2 ชี้คเส้นใต้คำที่เป็นคำสัมผัสพยัญชนะในข้อความแต่ละบรรทัดได้

10.3 บอกได้ว่าคำที่ชี้คเส้นใต้ในแต่ละบาทของโคลงสี่สุภาพที่ยกมาให้เป็น
คำสัมผัสพยัญชนะหรือคำสัมผัสสระ

(ก.47 - ก.49 แบบทดสอบขอ 10)

ข. หน่วยที่ 2 ลักษณะคณะและสัมผัส

1. คณะ

1.1 บอกได้ว่าโคลงสี่สุภาพ 1 บท มี 4 บาท หรือ 8 วรรค 1 บาท

มี 2 วรรค

- 2.2 บอกได้ว่าโคลงสี่สุภาพที่ยกมาให้เป็นโคลงกัณฑ์ กัณฑ์ กัณฑ์
- 2.3 บอกจำนวนคำในวรรคหน้าและวรรคหลังโค
- 2.4 บอกจำนวนคำในแต่ละวรรค แต่ละบาทของโคลงสี่สุภาพที่ยกมาให้ได้
- 2.5 นับจำนวนคำในโคลงสี่สุภาพโดยคำนึงถึงคณะใดถูกต้อง
- 2.6 บอกจำนวนคำสร้อย จำนวนคำในโคลงสี่สุภาพทั้งบทที่ยกมาให้ได้
- 2.7 บอกได้ว่าในโคลงสี่สุภาพ 1 บท ถ้าไม่นับคำสร้อย บาทที่ 4 มีจำนวน

คำมากที่สุด

2.8 เขียนแผนผังแสดงคณะของโคลงสี่สุภาพได้

(ก.1 - 14 แบบทดสอบขอ 1 - ขอ 5)

2. คำแทนคำบังคับ

2.1 บอกได้ว่าโคลงสี่สุภาพ 1 บทมีคำเอก 7 แห่ง คำโท 4 แห่ง

2.2 เขียนเติมคำในช่องว่างบอกตำแหน่งคำเอก 7 แห่ง คำโท 4 แห่งได้

2.3 ชี้คําเอก 7 แห่ง คำโท 4 แห่ง ของโคลงสี่สุภาพที่ยกมาให้ได้

2.4 ชี้คําเครื่องหมายถูกหน้าข้อที่อธิบายเรื่องคำเอกถูกและชี้คําเครื่องหมายผิด

หน้าข้อที่อธิบายเรื่องคำเอกผิดใดถูกต้อง

2.5 บอกได้ว่าตำแหน่งคำเอกคำโทในบาทที่ 1 สลับที่กันได้

2.6 เลือกคำตอบที่ถูกต้องได้ว่าโคลงสี่สุภาพ 1 บท มีคำเอก 7 แห่ง

คำโท 4 แห่ง

(ก.15 - ก.24 แบบทดสอบขอ 6)

3. สัมผัสนอก

3.1 เขียนเติมคำในช่องว่างบอกลักษณะของสัมผัสนอก และจำนวนสัมผัสนอกของโคลงสี่สุภาพ 1 บาทได้

3.2 เขียนคำที่เป็นสัมผัสนอกทั้ง 2 แห่งของโคลงสี่สุภาพที่ยกมาให้ได้

3.3 ชี้คําเครื่องหมายถูกหน้าข้อที่อธิบายเรื่องสัมผัสนอกถูก และชี้คําเครื่องหมายผิดหน้าข้อที่อธิบายเรื่องสัมผัสนอกผิดใดถูกต้อง

3.4 เขียนโยงสัมผัสนอกของโคลงสี่สุภาพที่ยกมาให้ได้

3.5 เขียนโยงสัมพันธ์นอกของโคลงสี่สุภาพที่ยกมาให้ในแผนผังได้

3.6 เลือกคำที่สัมพันธ์กับคำในโคลงสี่สุภาพจากคำที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่างของโคลงสี่สุภาพได้

3.7 เขียนอธิบายสัมพันธ์ของโคลงสี่สุภาพเติมในช่องว่างที่กำหนดให้ได้

3.8 เขียนแผนผังแสดงคณะ คำเอก คำโท สัมผัสนอก ของโคลงสี่สุภาพที่ยกมาให้ได้

(ก.25 - ก.36 แบบทดสอบขอ 7 ขอ 8 ขอ 9)

4. สัมผัสใน

4.1 ชี้ค เครื่องหมายถูกหน้าข้อที่อธิบายเรื่องสัมผัสในถูก และชี้ค เครื่องหมายผิดหน้าข้อที่อธิบายเรื่องสัมผัสในผิดได้ถูกต้อง

4.2 บอกได้ว่าส่วนหนึ่ง ๆ ของโคลงสี่สุภาพที่ยกมาให้มีสัมผัสในหรือสัมผัสนอก

4.3 บอกได้ว่าโคลงสี่สุภาพแต่ละบาทที่ยกมาให้มีสัมผัสในเป็นสัมผัสสระหรือสัมผัสพยัญชนะ

4.4 ชี้ค ต้นไม้สัมผัสในของโคลงสี่สุภาพแต่ละบาทได้

(ก.37 - ก.40 แบบทดสอบขอ 10)

คำแนะนำในการใช้บทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง "โคลงสี่สุภาพ" ระดับมัธยมศึกษา

ก่อนตน

คำแนะนำสำหรับครู

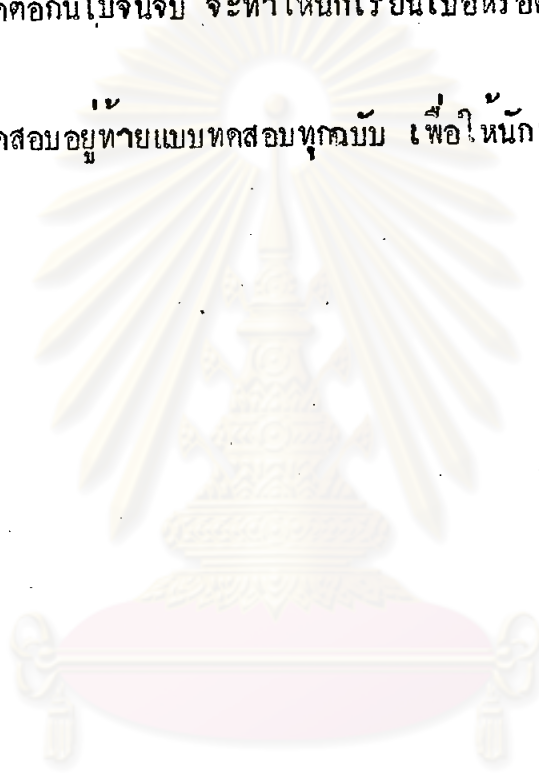
1. ก่อนให้นักเรียนเรียนบทเรียนนี้ ครูต้องอธิบายให้นักเรียนเข้าใจวิธีเรียนบทเรียนแบบโปรแกรมอย่างถูกต้อง ครูควรเน้นให้นักเรียนอ่านคำแนะนำในการใช้บทเรียนก่อนเรียนและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

2. ระยะเวลาที่ใช้ในการเรียน หน่วยที่ 1 ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง 15 นาที หน่วยที่ 2 ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมง นักเรียนคนใดจะใช้เวลามากหรือน้อยกว่านี้ก็ได้

เพราะในการเรียนบทเรียนแบบโปรแกรม นักเรียนเรียนได้ตามความสามารถของตนเอง โดยไม่จำกัดเวลา

3. ควรให้นักเรียนเรียนบทเรียนครั้งละหน่วย เช่นสัปดาห์นี้เรียนหน่วยที่ 1 สัปดาห์ต่อไปเรียนหน่วยที่ 2 ขณะเรียนบทเรียนแต่ละหน่วยนักเรียนจะหยุดพักบ้างก็ได้ ไม่ควรให้นักเรียนเรียนทั้ง 2 หน่วยติดต่อกันไปจนจบ จะทำให้นักเรียนเมื่อยหรือตั้งใจน้อยลง อาจเรียนไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร

4. มีคำตอบแบบทดสอบอยู่ท้ายแบบทดสอบทุกฉบับ เพื่อให้นักเรียนตอบคำถาม และให้คะแนนตนเองได้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำแนะนำสำหรับนักเรียน

บทเรียนที่นักเรียนกำลังอ่านอยู่นี้เรียกว่า บทเรียนแบบโปรแกรม บทเรียนแบบโปรแกรมเป็นบทเรียนที่นักเรียนสามารถเรียนได้ด้วยตนเองตามลำพังตามความสามารถของนักเรียนโดยไม่จำกัดเวลา บทเรียนนี้จะมีทั้งคำอธิบาย ตัวอย่าง แบบฝึกหัด และคำตอบแบบฝึกหัดให้นักเรียนตรวจด้วยตนเอง

ลักษณะของบทเรียนจะเป็นดังนี้ บทเรียนกรอบที่ 1 คำตอบกรอบที่ 1 บทเรียนกรอบที่ 2 คำตอบกรอบที่ 2 ฯลฯ เป็นลำดับ

กรอบ คือข้อความย่อย ๆ ที่ให้ความรู้ แบบฝึกหัด และคำถามตามบทเรียน ในที่นี้ใช้อักษรย่อ ก. แทนคำว่า กรอบ เช่น ก.1 หมายถึง กรอบที่ 1 ก. 2 หมายถึง กรอบที่ 2 เมื่อจบกรอบหนึ่ง ๆ จะมีเส้นค้นรอบข้อความไว้

ตัวอย่าง

ก. 1 คำว่า "สุรียา" แปลว่าดวงอาทิตย์
"ทินกร" มีความหมายเหมือนคำว่า "สุรียา"
ดังนั้น ทินกร จึงแปลว่า _____ ด้วย

ตอบ

ดวงอาทิตย์

ก. 2 สุ แปลว่า คี
ชน แปลว่า คน
ฉะนั้น สุ+ชน เป็น สุชน แปลว่า คนคี
วิทยา แปลว่า ความรู้
สุ+วิทยา เป็น สุวิทยา แปลว่า _____

ตอบ

ความรู้คี

บทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง "โคลงสี่สุภาพ" สำหรับระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนี้ ประกอบด้วย กรอบ 91 กรอบ บทเรียนแบ่งเป็น 2 หน่วย

หน่วยที่ 1 "ลักษณะคำบังคับ" มี 50 กรอบ 101 คำตอบ

หน่วยที่ 2 "ลักษณะคณและสัมพันธ" มี 41 กรอบ 106 คำตอบ

ก่อนเรียนบทเรียนแต่ละหน่วย ขอให้ให้นักเรียนทำแบบทดสอบ (Pre - test) ให้นักเรียนทำไม่ได้ ไม่ต้องคิดนานจะเสียเวลาเปล่าให้เว้นว่างไว้ หรือทำได้เลย เพราะความรู้ที่นำมาทดสอบนี้ นักเรียนยังไม่ได้เรียนเป็นส่วนใหญ่ ครูเพียงต้องการทดสอบว่านักเรียนไม่รู้เรื่องในบทเรียนที่นักเรียนจะทำต่อไปนี้เท่านั้น นักเรียนทำได้น้อยชอกไม่เป็นไร

ในการใช้บทเรียนให้นักเรียนปฏิบัติดังนี้

1. เริ่มเรียนให้นักเรียนใช้กระดาษเปล่าขนาด 13"x8" ปิดกรอบอื่น ๆ เปิดไว้เฉพาะกรอบที่ 1 ในอานกรอบที่ 1 อย่างละเอียดให้เข้าใจแล้วทำแบบฝึกหัด เสร็จแล้วเลื่อนกระดาษที่ปิดลง 1 ช่อง เพื่อตรวจคำตอบของกรอบที่ 1 แล้วอ่านกรอบต่อไป ตรวจคำตอบ ทุกกรอบเช่นนี้จนจบ

2. การตอบให้นักเรียนเขียนตอบในที่ที่กำหนดให้ภายในกรอบ ตัวอย่างเช่น จากตัวอย่างกรอบที่ 1 ที่แสดงไว้ข้างต้น นักเรียนต้องตอบว่า "ดวงอาทิตย์" ในที่ที่เว้นไว้ภายในกรอบ ดังนั้นเมื่อนักเรียนทำกรอบที่ 1 นี้ เสร็จแล้ว กรอบที่ 1 จะมีลักษณะดังนี้

ก. 1 คำว่า "สุรียา" แปลว่าดวงอาทิตย์
"ทินกร" มีความหมายเหมือนคำว่า "สุรียา"
ดังนั้น ทินกร จึงแปลว่า ดวงอาทิตย์ ควาย

3. ถ้าคำตอบของนักเรียนไม่ตรงกับคำตอบที่ให้ไว้ ให้เขียนเครื่องหมายผิด (x) หน้าคำตอบ นักเรียนจะย้อนกลับไปอ่านกรอบตน ๆ เพื่อทำความเข้าใจใหม่อีกครั้งก็ได้ แล้วจึงตอบคำถามข้อที่ผิดนั้นซ้ำให้ถูกต้อง

4. กรอบใดที่ทำได้ให้ทำแบบฝึกหัด อย่านผ่านไป นักเรียนต้องอ่านให้เข้าใจ ควาย

5. นักเรียนต้องทำทุกกรอบตามลำดับ อย่าทำข้ามกรอบ
6. ในการทำบทเรียนนี้นักเรียนทำได้ตามสบายไม่ต้องรีบร้อน นักเรียนไม่ควรเลื่อนกระดาษเพื่อดูคำตอบก่อนทำแบบฝึกหัดแต่ละกรอบ ทั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนได้รับความรู้จากบทเรียนนี้อย่างเต็มที่
7. เมื่อจบบทเรียนหน่วยหนึ่ง ๆ แล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนบทเรียน (Post - test) ขอให้ตั้งใจและพยายามทำให้ดีที่สุด คิดและพยายามให้ดี เพื่อจะได้ทราบว่าเมื่อเรียนเรื่อง "โคลงสี่สุภาพ" นี้จบแล้ว นักเรียนมีความรู้เพิ่มจากเดิมเท่าใด

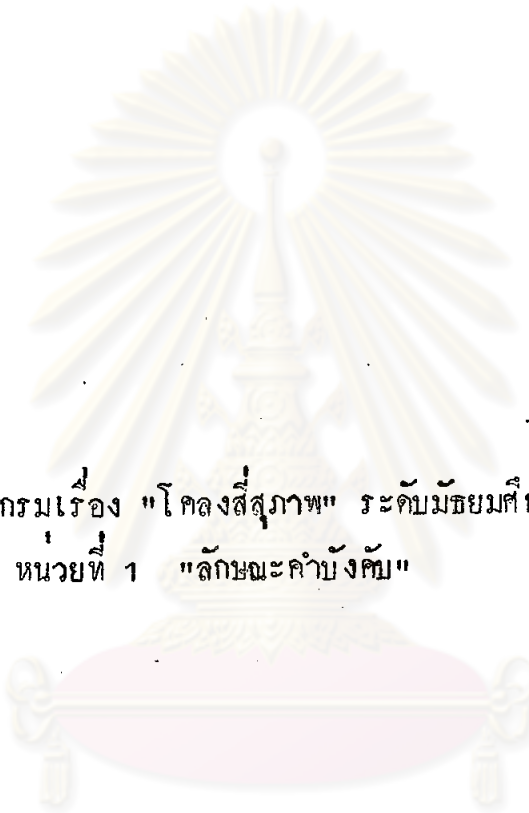

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง "โคลงสี่สุภาพ"
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง "โคลงสี่สุภาพ" ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
หน่วยที่ 1 "ลักษณะคำบังคับ"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียน (Pre-test)

หน่วยที่ 1 "ลักษณะคำบังคับ"

จงชี้ค * ทับทวิอักษรหน้าข้อความที่ถูกท้องที่สุด (แต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกท้องที่สุดเพียงคำ-
ตอบเดียว)

1. ข้อใดเป็นคำ 3 พยางค์

ก. สวรรค์	ข. ฟุ้งฟ้า
ค. บริบูรณ์	ง. พิจารณา
2. ข้อใดเป็นคำเป็น

ก. กระจก	ข. มจรส
ค. น้คพบ	ง. เยื่อใย
3. ข้อใดเป็นคำตาย

ก. สีดา	ข. สะอาด
ค. ลำไย	ง. กัญยา
4. ข้อความต่อไปนี้มีคำเอกกัคำ
"คำเอกกว่าไว้ จุงคิด ครวญนา"

ก. 2 คำ	ข. 3 คำ
ค. 4 คำ	ง. 5 คำ
5. ข้อใดเป็นคำเอกโทษ

ก. แห	ข. จิ่ง
ค. ป่า	ง. ชก
6. ข้อความต่อไปนี้มีคำโทกัคำ
"สอดแนมจักจับถอย ไถความ
ถายไคชาวสยาม สักฎ"
(ลิลิตตะเลงพ่าย)

ก. 2 คำ	ข. 3 คำ
ค. 4 คำ	ง. 5 คำ

7. ข้อใดเป็นคำโทโทษ

ก. นอย

ข. เพียง

ค. แม

ง. กลวย

8. จงเลือกคำสร้อยจากคำที่กำหนดให้ข้างท้ายโคลงบทนี้ เติมในช่องว่างให้ถูกต้องและเหมาะสม

"หน้าพยับโอรุเอื้อน

เอ่ยคำ

ไพเราะวาจา

รักนง

ทุกสิ่งแม่ทำ

ตรึงจิต

ใจพี่ควรวรารอง

แต่เจ้าคนเดียว"

ก. ใจพี่ ยิงนา

ข. พี่จิง

ค. พี่เฮ

ง. ใจเดียว

9. ข้อใดเป็นคำสัมผัสสระ

ก. กั้น - การ

ข. สิบ - หีบ

ค. ไซ - ไป

ง. จับ - รัก

10. ข้อความต่อไปนี้นี้มีสัมผัสพยัญชนะกี่คำ

"มากแมกหมายหมู่ไม

เมกเมนมจะมี"

ก. 3 คำ

ข. 5 คำ

ค. 7 คำ

ง. 9 คำ

คำตอบแบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียน (Pre-test) หน่วยที่ 1
"ลักษณะคำบังคับ"

ขอ 1.	ค	บริบูรณ์
ขอ 2.	ง	เยอโย
ขอ 3.	ข	สะอาด
ขอ 4.	ง	5 คำ
ขอ 5.	ข	จึง
ขอ 6.	ข	3 คำ
ขอ 7.	ข	เพียง
ขอ 8.	ค	พิเศษ
ขอ 9.	ค	ไซ - ไป
ขอ 10.	ง	9 คำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง "โคลงสี่สุภาพ" ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
หน่วยที่ 1 ลักษณะคำบังคับ

ก.1 พยางค์

เช่น

พยางค์คือเสียงที่เปล่งออกมาครั้งหนึ่ง ๆ จะมีความหมายหรือไม่มีความหมายก็ได้
กา ออกเสียง 1 ครั้ง ว่า กา เรียกว่ามี 1 พยางค์
กาชาด ออกเสียง 2 ครั้ง ว่า กา-ชาด เรียกว่ามี 2 พยางค์
การะเกด ออกเสียง 3 ครั้ง ว่า กา-ระ-เกด เรียกว่ามี 3 พยางค์
ฉะนั้น กากชาสุร ซึ่งออกเสียง 4 ครั้งว่า กา-กะ-นา-สุร จึงมี _____ พยางค์

ตอบ 4 พยางค์

ก.2

เช่น

คำคำหนึ่งอาจจะประกอบด้วยพยางค์เดียวหรือหลาย ๆ พยางค์ก็ได้
บ้าน เป็น 1 คำ ออกเสียงว่า บ้าน มี 1 พยางค์
สนุก เป็น 1 คำ ออกเสียงว่า สะ-นุก มี 2 พยางค์
ลักษณะ เป็น 1 คำ ออกเสียงว่า ลัก-สะ-ณะ มี 3 พยางค์
แต่ในคำประพันธ์ 1 พยางค์ เท่ากับ 1 คำได้ หรือคำ 3 พยางค์ ก็นับเป็น 3 คำได้
จึงขีดเส้นใต้คำที่มี 2 พยางค์ จากคำต่อไปนี้ (มีคำถูกมากกว่าหนึ่งคำ)
สวัสดิ์ พิเศษ สนิทสนม สมบัติ นาทิ

ตอบ สวัสดิ์ พิเศษ สนิทสนม สมบัติ นาทิ

ก.3

ขีดเครื่องหมายถูก (✓) หน้าข้อความที่ถูก และขีดเครื่องหมายผิด (✗) หน้าข้อความที่ผิด

- _____ 1. ปฏิทิน ออกเสียงว่า ประ-ติ-ทิน มี 3 พยางค์
- _____ 2. สบาย ออกเสียงว่า สบาย มี 1 พยางค์
- _____ 3. วิไล ออกเสียงว่า วิ-ไล มี 2 พยางค์

ตอบ ✓ 1. ✗ 2. ✓ 3.

ก.4 คำเป็น

คำทุกคำในภาษาไทยจะต้องประกอบด้วยรูปอย่างน้อยสองรูป คือรูปพยัญชนะและรูปสระ เช่น กา คำที่ไม่มีตัวสะกดเช่นนี้เรียกว่า อยู่ในมาตราแม่ ก.กา

คำเป็น คือคำที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

1. เป็นคำที่ประสมกับสระเสียงยาว (สระเสียงยาว เช่น อา อี อือ อู เอ แอ โอ าดา) ในมาตราแม่ ก.กา เช่น นา ปู ไป าดา

ดังนั้น คำว่า อา มี หู โม่เม ซึ่งเป็นคำที่ประสมกับสระเสียงยาวในมาตราแม่ ก.กา ก็เป็นคำ _____ ควย

ตอบ คำ เป็น

ก.5

คำเป็น ยังมีลักษณะดังนี้ คือ

2. เป็นคำที่ประสมกับสระเกิน อำ ไอ ไอ เอา เช่น นำ ไป ไก่ เต่า
 ฉะนั้น คำว่า จำ ใจ ไป เอา ซึ่งเป็นคำที่ประสมกับสระ อำ ไอ ไอ เอา
 จึงเป็นคำ _____ ด้วยเช่นกัน

ตอบ คำ เป็น

ก.6

ลักษณะอีกอย่างหนึ่งของ คำเป็น คือ

3. ถ้าเป็นคำที่มีตัวสะกด คำเป็นจะต้องเป็นคำที่มีตัวสะกดในมาตรา แม่ กง กน
กม เกย เกอว เช่น นาง จิน ชม เขย คาว
 ฉะนั้น คำว่า ช่าง ปั้น ลม เดย ทนาว ซึ่งมีตัวสะกดในมาตรา แม่ กง กน กม
เกย เกอว ตามลำดับ จึงเป็นคำ _____ ด้วย

ตอบ คำ เป็น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ก.7

คำบางคำที่ประสมกับสระเสียงยาวในมาตราแม่ ก.กา ตามหลักข้อที่ 1 (กรอบที่ 4) ถ้ามีตัวสะกด ต้องเป็นตัวสะกดในมาตราแม่ กง กน กม เกย เกอว ตามหลักข้อที่ 3 (กรอบที่ 6) เท่านั้นจึงจะเป็นคำเป็น เช่น แจก เป็นคำเป็นเพราะประสมกับสระเสียงยาวในมาตราแม่ ก.กา ถ้ามีตัวสะกดเป็น จาง จาน จาม จาย จาว คำเหล่านี้ก็เป็นคำเป็นด้วย แต่ถ้ามีตัวสะกดในมาตราอื่นเป็น จาก จากุ จากุ ทั้ง 3 คำนี้ก็ไม่ใช่คำเป็น

นักเรียนอาจจำไว้ง่าย ๆ ว่า การสังเกตว่าคำใดเป็นคำเป็นหรือไม่นั้น ถ้ามีทั้งสระเสียงยาวและตัวสะกดให้สังเกตตัวสะกดเป็นสำคัญ คือถ้ามีตัวสะกดในมาตราแม่ กง กน กม เกย เกอว ก็เป็นคำเป็น

คำทั้ง 3 คำต่อไปนี้ เป็นคำเป็นหรือไม่ "หา ตาม ดิน" ตอบ _____

ตอบ เป็น

ก.8

สรุปได้ว่า คำเป็นมีลักษณะดังนี้

1. ประสมกับสระเสียงยาวในมาตราแม่ ก.กา เช่น ตา ตี ฟู เกเร
 2. ประสมกับสระเกิน อำ ไอ โอ เอา เช่น นำ ไป โกล เต่า
 3. มีตัวสะกดในมาตราแม่ กง กน กม เกย เกอว เช่น นาง จัน ชม เขย คาว
- จงเขียน ○ ล้อมรอบข้อที่มีลักษณะเป็นคำเป็นเพียงหนึ่งข้อ

ก. มนัส

ข. วิริยะ

ค. ไพฑูรย์

ง. สุนุก

ตอบ ก. มนัส

ข. วิริยะ

ค. ไพฑูรย์

ง. สุนุก

ก.9

ข้อใดที่เป็นคำเป็นทุกคำ (ตอบแต่เพียง ก. หรือ ข. หรือ ค. หรือ ง. เพียงข้อเดียว)

ก. นัง โตะ

ข. ชม เขย

ค. แพบ ฝึก

ง. อยาก หัก

ตอบ _____

ตอบ ข.

ก.10

จงเลือกเลขข้อหน้าคำอธิบายประเภทคำเป็นมาใส่ไว้หน้าคำนั้น เพื่อบอกว่าเป็นคำเป็นประเภทใด (ตัวเลขหนึ่ง ๆ ใส่เติมได้มากกว่า 1 ครั้ง)

ประเภทของคำเป็น

_____ คำว่า คอย

1. คำในมาตราแม่ ก.กา ประสมกับสระเสียงยาว เช่น อา อี อู ฯลฯ

_____ คำว่า ลง

2. คำในมาตราแม่ ก.กา ประสมกับสระเกิน อำ ไอ โอ เอ

_____ คำว่า มี

3. คำมาตรามีตัวสะกดในแม่ กง กน กม

เกย เกอว

_____ คำว่า ลำน้า

ตอบ 3 คอย 3 ลง 1 มี 2 ลำน้า

ก. 11

คำตาย

คำตายคือคำที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังนี้

1. ประสมกับสระเสียงสั้นในมาตราแม่ ก.กา เช่น สุริยะ เตะ โตะ
 ดังนั้น คำว่า รุจิระ เออะอะ ซึ่งเป็นคำที่ประสมกับสระเสียงสั้นในมาตรา
 แม่ ก.กา จึงเป็นคำ _____ ตาย

ตอบ คำ ตาย

ก. 12

คำว่า สุรา มี 2 พยางค์ คือ สุ + รา

สุ พยางค์แรก ประสมสระเสียงสั้นในมาตราแม่ ก.กา สุ จึงเป็น คำตาย

รา พยางค์หลัง ประสมสระเสียงยาวในมาตราแม่ ก.กา รา จึงเป็น คำเป็น

คำว่า ระวี มี 2 พยางค์ คือ ระ + วิ

1. ระ พยางค์แรก ประสมสระเสียงสั้นในมาตราแม่ ก.กา ระ จึงเป็นคำ _____

2. วิ พยางค์หลัง ประสมสระเสียงยาวในมาตราแม่ ก.กา วิ จึงเป็นคำ _____

ตอบ 1. คำ ตาย 2. คำ เป็น

ก. 13

คำตาย ยังมีลักษณะดังนี้ คือ

2. เป็นคำที่มีตัวสะกดในมาตราแมก กค กย เช่น นาก ัก ัก กย

ดังนี้ หาก จัก คาย ซึ่งเป็นคำที่มีตัวสะกดในมาตราแมก กค กย จึงเป็น
คำ _____ คาย

ตอบ คำ ตาย

ก. 14

จงเลือกเลขข้อหน้าคำอธิบายประเภทคำตายมาใส่ไว้หน้าคำนั้น เพื่อบอกว่าเป็น
คำตายประเภทใด (ตัวเลขหนึ่ง ๆ ใช้เติมได้มากกว่า 1 ครั้ง)

ประเภทของคำตาย

_____ คำว่า รอก

1. คำในมาตราแม ก.กา ประสมกับสระเสียงสั้น

_____ คำว่า มะลิ

2. คำมาตราที่มีตัวสะกดในมาตรา กค กย

_____ คำว่า รีบ

ตอบ 2 รอก 1 มะลิ 2 รีบ

ก. 15

จงชี้เส้นใต้คำตายจากข้อความต่อไปนี้ (มีคำถูกมากกว่าหนึ่งคำ)

"แสงสุริยะส่องฟ้า ชวนยล"

ตอบ แสงสุริยะส่องฟ้า ชวนยล

ก. 16

จงขีดเส้นใต้คำที่มีสองพยางค์ที่เป็นคำตาย (มีคำถูกมากกว่าหนึ่งคำ)
วันเสาร์ มะระ ข้าวตุ พิกพ

ตอบ วันเสาร์ มะระ ข้าวตุ พิกพ

ก. 17

กิมวก นักเรียนทำได้ถูกต้อง คราวนี้ลองทำแบบฝึกหัดเรื่องคำตายอีกครั้งหนึ่ง
ข้อความต่อไปนี้ มีคำตาย 4 แห่ง ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำตายทั้ง 4 แห่งให้ถูกต้อง
"เขียน กบ กลับ ยิง ร้อง ระ งม"

ตอบ เขียน กบ กลับ ยิง ร้อง ระ งม

ก. 18

คำเอก

นักเรียนเรียนเรื่องคำเป็น คำตาย แล้ว นักเรียนควรเข้าใจเรื่องคำเอก ด้วย
คำเอก คือคำที่มีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับอยู่ เช่น ยา ฉิ่ง นัง เรง ชู แม่
ดังนั้น เขา ซึ่งเป็นคำที่มีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับอยู่ จึงเป็นคำ _____ ด้วย

ตอบ คำ เอก

ก. 19

ทาน เป็นคำเอก เพราะมีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับอยู่
 ดังนั้น คำว่า เมื่อ เรื่อง อยู่ ตลอด ก็เป็นคำเอกด้วยเพราะมีรูป _____

ตอบ มี รูปวรรณยุกต์เอกกำกับอยู่

ก. 20

1. เต่า เป็นคำเอก เพราะ มีรูปวรรณยุกต์ _____ กำกับอยู่
 2. พี่ เป็นคำเอก เพราะ มีรูปวรรณยุกต์ _____ กำกับอยู่
 3. ไช เป็นคำเอก เพราะ มีรูปวรรณยุกต์ _____ กำกับอยู่
 ฉะนั้น คำทุกคำที่มีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับอยู่จึงเป็นคำ _____ ทั้งสิ้น

ตอบ 1. เอก 2. เอก 3. เอก
 เป็นคำ _____ เอก _____ ทั้งสิ้น

ก. 21.

นักเรียนคงจำได้แล้วว่า คำเอก คือ คำที่มีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับอยู่
 จงเขียน ล้อมรอบข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

คำเอกคืออะไร

- ก. คำที่มีพยางค์เป็นเสียงเอก
 ข. คำที่มีรูปวรรณยุกต์ใดครบ 5 เสียง
 ค. คำที่มีพยางค์เป็นเสียงเอกและมีรูปวรรณยุกต์ใดครบ 5 เสียง
 ง. คำที่มีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับอยู่

ตอบ ก ข ค ง

ก. 22

ให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำเอกจากข้อความต่อไปนี้ (มีคำถูกมากกว่าหนึ่งคำ)

จากมามาลั่วล่า ล่าบาง
บางยี่เรือราพราง พพรอง"

(นิราศนรินทร์)

ตอบ จากมามาลั่วล่า ล่าบาง
บางยี่เรือราพราง พพรอง"

ก. 23

ในการแต่งคำประพันธ์ คำเอก มีความหมาย 2 อย่างคือ

1. หมายถึงคำที่มีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับอยู่ (นักเรียนพึงเรียนจบไป)
2. หมายถึงคำตายที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์ เช่น รก บัด สุป นะ รุจิระ คำ

เหล่านี้เป็นคำเอก ตามความหมายที่ใช้ในการแต่งคำประพันธ์ทั้งสิ้น

ส่วนคำตายที่มีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับอยู่ ก็ถือว่าเป็นคำเอกอยู่แล้ว ตามความ
หมายขอแรก เช่น คำว่า พลัก งัก ชก

คั้งนั้น คำว่า โลก ทอด ตอบ เจาะ ติ ซึ่งเป็นคำตายที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์
ก็เป็นคำ _____ ควดยเช่นกันตามกฎข้อที่ 2

ตอบ คำ เอก

ก. 24

"พอ ไม นำ ว่า ปู่" ทุกคำในข้อความนี้เป็นคำเอก เพราะทุกคำมีรูป
วรรณยุกต์เอกกำกับ (กฎข้อ 1)

"ซิชนะนกจะกดะจิกกบักขบนัก" ทุกคำในข้อความนี้เป็นคำเอก เพราะทุกคำ
เป็นคำตายที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์กำกับ (กฎข้อ 2)

ดังนั้นนักเรียนสรุปได้ว่า คำเอกมีลักษณะ 2 ประการดังนี้คือ

1. เป็นคำที่มีรูปวรรณยุกต์ _____ กำกับ
2. เป็นคำตายที่ _____ รูปวรรณยุกต์กำกับ

- ตอบ 1. เป็นคำที่มีรูปวรรณยุกต์ เอก กำกับ
2. เป็นคำตายที่ ไม่มี รูปวรรณยุกต์กำกับ

ก. 25

คำเอกโท (อ่านว่า เอก-โทศ)

คำอีกชนิดหนึ่งที่คล้ายคำเอกคือ คำเอกโท คำเอกโทคือคำที่ปกติไม่มีรูป
วรรณยุกต์เอก แตกต่างเปลี่ยนแปลงให้มีรูปวรรณยุกต์เอก เพื่อให้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์
ของคำประพันธ์ คำเอกโชนี้จะมีความหมายเหมือนคำเดิม เช่น

"จึง" ทำให้เป็นคำเอกโทเป็น "จึง" มีความหมายเหมือนเดิม

"ดังนั้น" ทำให้เป็นคำเอกโทเป็น "ดังนั้น" มีความหมายเหมือนเดิม

ดังนั้นคำว่า "บ" จึงทำให้เป็นคำเอกโทได้คือเขียนด้วยวรรณยุกต์เอกเป็น

" _____ "

ตอบ " บ "

ก. 26

นักเรียนจะสังเกตได้ว่า คำที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์ จะทำให้เป็นคำเอกโทษทุกคำหาได้ไม เช่น "พอ" กับ "พอ" จะถือว่าคำว่า "พอ" เป็นคำเอกโทษไม่ได้ เพราะ "พอ" กับ "พอ" มีความหมายต่างกัน

ก. 27

คำเอกโทษบางคำ เติมมีรูปวรรณยุกต์โทแล้วเปลี่ยนให้เป็นรูปวรรณยุกต์เอกก็ได้ โดยคงเสียงอ่านและความหมายของคำเดิมไว้ คำเอกโทษชนิดนี้ใช้กับคำประพันธ์เท่านั้น

เช่น หนึ่ เปลี่ยนเป็น หนี มีความหมายเหมือนเดิม

หนา เปลี่ยนเป็น น้า มีความหมายเหมือนเดิม

ดู เปลี่ยนเป็น ดู มีความหมายเหมือนเดิม

ชั้น เปลี่ยนเป็น ชั้น มีความหมายเหมือนเดิม

จงเขียน ล้อมรอบคำที่ถูกต้อง

ตัวอย่าง หนา เปลี่ยนเป็น หน่า หน้า หน่า

1. ชา เปลี่ยนเป็น คา ชา คา

2. หลา เปลี่ยนเป็น หล่า หล้า หล่า

ตอบ 1. ชา เปลี่ยนเป็น คา ชา คา

2. หลา เปลี่ยนเป็น หล่า หล้า หล่า

ก. 28

ให้นักเรียนจับคู่คำเอกโทกับคำเดิมใหญ่ถูกต้อง โดยนำตัวเลขทางด้านขวามือ
เติมในช่องว่างหน้าตัวอักษรตามซ้ายมือ

_____ ก.	จิง	1. สิ้น
_____ ข.	พ	2. คิง
_____ ค.	ชน	3. ญ
_____ ง.	คิง	4. จิง
		5. เสน

ก่อนเปิดคำตอบ ขอให้นักเรียนพบทวนอีกครั้งหนึ่ง

ตอบ 4 ก. 3 ข. 1 ค. 2 ง.

ก. 29

คำโท

คำโท คือคำที่มีรูปวรรณยุกต์โทกำกับอยู่ เช่น กอง คน ตู เสื่อ ฝา
ดังนั้นคำว่า นอย สู สิ้น ซึ่งเป็นคำที่มีรูปวรรณยุกต์โทกำกับอยู่ก็เป็น
คำ _____ ควบ.

ตอบ คำ โท

ก. 30

จงขีดเครื่องหมายถูก (✓) หน้าคำที่เป็นคำโททั้งหมด (มีคำถูกมากกว่าหนึ่งคำ)

_____ 1. พน

_____ 2. ปี่

_____ 3. ทัก

_____ 4. โก

เก่งมาก นักเรียนทำได้ถูกต้องดี

ตอบ

✓ 1. _____ 2. _____ 3. ✓ 4. _____

ก. 31

จงขีดเส้นใต้คำโทจากข้อความต่อไปนี้ (มีคำถูกมากกว่าหนึ่งคำ)

ก. "ผลเรือพลรบทอง ทางชลา
 เกณฑแดพลพารา ปักข์ไต"
 (ลิลิตตะเลงพ่าย)

ข. "ข้าไปเตือนปู่เจ้า จอมณา แมฮา
 ปู่วาพระลอมมา ฝั่งน้ำ"
 (ลิลิตพระลอ)

ตอบ

ก. ผลเรือพลรบทอง ทางชลา
 เกณฑแดพลพารา ปักข์ไต
 (ลิลิตตะเลงพ่าย)

ข. ข้าไปเตือนปู่เจ้า จอมณา แมฮา
 ปู่วาพระลอมมา ฝั่งน้ำ
 (ลิลิตพระลอ)

ก. 32

นักเรียนให้คำจำกัดความได้ใหม่ว่า คำโทคือคำที่มีรูปวรรณยุกต์ _____ กำกับ
 อยู่ ฉะนั้น นักเรียนคงชี้เส้นใต้คำที่เป็นคำโท จากคำต่อไปนี้ได้ (มีคำถูกมากกว่าหนึ่ง
 คำ)
 บ ร ู วั น ราง หาง นอง

ตอบ

มีรูปวรรณยุกต์ โท กำกับอยู่
 บ ร ู วั น ราง หาง นอง

ก. 33

คำโทโทษ

คำโทโทษ คือคำที่ถูกเปลี่ยนให้มีรูปวรรณยุกต์โท เพื่อให้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ของ
 คำประพันธ์โดยที่คำเดิมไม่มีรูปวรรณยุกต์โท คำโทโทษนี้จะมีความหมายเหมือนคำเดิม
 เช่น "เพียง" ทำให้เป็นคำโทโทษเป็น "เพ็ญ" มีความหมายเหมือนเดิม

"เรื่อง" ทำให้เป็นคำโทโทษเป็น "เรื้อง" มีความหมายเหมือนเดิม

คำประเภทนี้ใช้เฉพาะในคำประพันธ์เท่านั้น

ดังนั้นคำว่า "แล" จึงทำให้เป็นคำโทโทษได้ คือเขียนด้วยวรรณยุกต์โท
 กำกับเป็น " _____ "

ตอบ

"แล"

ก. 34

นักเรียนต้องเข้าใจว่าไม่ใช่คำทุกคำจะเปลี่ยนเป็นคำโทโทษได้ เช่น "จะ" กับ "จะ" จะถือว่าคำว่า "จะ" เป็นคำโทโทษไม่ได้ เพราะ "จะ" กับ "จะ" มีความหมายต่างกัน ดังนั้นคำว่า "จะ" เป็นคำโทโทษหรือไม่

ตอบ _____

ตอบ ไม่เป็น

ก. 35

คำโทโทษบางคำ เดิมมีรูปวรรณยุกต์เอก แล้วเปลี่ยนให้เป็นรูปวรรณยุกต์โทก็ได้ โดยให้เสียงอ่านคงเดิม และความหมายไม่เปลี่ยนแปลง เช่น

ช่วย เปลี่ยนเป็น จ่วย (เสียงและความหมายคงเดิม)

เนา เปลี่ยนเป็น เหน่า (เสียงและความหมายคงเดิม)

คำประเพณีใช้เฉพาะในคำประพันธ์เท่านั้น

คำว่า เล่า เปลี่ยนเป็นคำโทโทษได้ดังนี้ เหน_____

ตอบ เล่า

ก. 36

จงขีดเครื่องหมาย (✓) หน้าข้อความที่ถูก ขีดเครื่องหมายผิด (✗)
หน้าข้อความที่ผิด

คำต่อไปนี้เปลี่ยนให้เป็นคำโทโทษใดดังนี้คือ

- _____ 1. คา เปลี่ยนเป็น ขา
_____ 2. ชู เปลี่ยนเป็น สู่
_____ 3. ไม เปลี่ยนเป็น มาย

ตอบ ✓ 1. ✓ 2. ✗ 3.

ก. 37

คำสร้อย

คำสร้อยคือคำที่เติมเข้ามาท้ายวรรค ท้ายบาทหรือท้ายบทของคำประพันธ์ เพื่อให้เกิดความไพเราะหรือเพื่อให้เต็มข้อความ คำสร้อยนี้ใช้ในคำประพันธ์ประเภท โคลงและร่าย โคลงสี่สุภาพใช้เติมคำสร้อยที่ท้ายบาท ปกติคำสร้อยมี 2 คำ คำหนึ่งเป็นคำที่มีความหมายในคำประพันธ์นั้น ๆ อีกคำหนึ่งไม่มีความหมายในคำประพันธ์นั้น ๆ

ตัวอย่างเช่น

"ชาวสยามยศพิภพ คนเอย เสด็จชาติ คนเอย"

คนเอย เป็นคำสร้อยของโคลงบาทนี้

คน เป็นคำที่มีความหมายในโคลงบาทนี้

เอย เป็นคำที่ไม่มีความหมายในโคลงบาทนี้

คำสร้อยที่ไม่มีความหมายในโคลงมีหลายคำ เช่น แส นา เทอญ เอย

แฉ นอ

คำที่ขีดเส้นใต้ต่อไปนี้ เป็นคำสร้อยหรือไม่

"รบพลาง รับพันพิลาง

เรือตก ลิกโฮย"

ตอบ _____

ตอบ เป็นคำสร้อย

ก. 38

โคลงสี่สุภาพจะมีคำสร้อยหรือไม่ก็ได้ ถ้ามีใน 1 บท จะมีคำสร้อยได้ 2 แห่ง คือ ท้ายบาทที่ 1 แห่งเดียว หรือท้ายบาทที่ 3 แห่งเดียว หรือทั้งท้ายบาทที่ 1 และท้ายบาทที่ 3 ด้วยก็ได้ คำสร้อยนี้ต้องเขียนเว้นวรรคจากบาทที่ 1 และบาทที่ 3 เล็กน้อย

ก. 39

"งามปวงเสาวลักษณะล้ำ

นารี ทิพย์ฤา

งามสะอาดกออินทรีย์

เพชรพรอย

งามจริตกริยามี่

มารยาท งามนา

งามเพราะเสนาะถอย

ถิถวนดวงงาม"

(ลิลิตนิทราชาคริต)

จากตัวอย่างที่ยกมานี้ นักเรียนจะเห็นได้ว่า คำสร้อยของโคลงบทนี้คือ ทิพย์ฤา กับ งามนา ทิพย์ กับ งาม เป็นคำที่มีความหมายในโคลง ฤา กับ นา เป็นคำที่ไม่มีความหมายในโคลง

ก. 40

"ยามจนใจมันสู้
ไมยื่นมือขอคน
ตั้งเสียหึงในคน
หิวก็หาเพื่อให้

อกทน
อยู่ไกล
รักเกียรติ ยิ่ง
อิมควยตนเอง"

คำสร้อยของโคลงบทนี้คือ ยิ่ง
ข้อความในบาทที่ 3 หมายความว่า "เปรียบเหมือนสิ่งที่มีความหึงและรักเกียรติของ
คนอย่างมาก"

นักเรียนจะเห็นได้ว่าคำสร้อย ยิ่ง ประกอบด้วยคำ 2 คำ คือ

1. คำที่มีความหมายในโคลงบทนี้ได้แก่ คำว่า _____
2. คำที่ไม่มีความหมายในโคลงบทนี้ได้แก่คำว่า _____

ตอบ 1. คำว่า ยิ่ง

2. คำว่า แสร

ก. 41

บาทที่ 3 ของโคลงบทนี้ยังไม่มีคำสร้อย ขอให้นักเรียนเลือกคำสร้อยจากคำที่
กำหนดให้ข้างท้ายโคลงบทนี้ แล้วเขียนเติมในช่องว่างให้ถูกต้องและเหมาะสม

"รักพอแมจเพียง	รักตน
รักทานอาจารย์จน	ตราบม้วย
รักพระพมืผล	คุณแก่ _____
รักพี่น้องเพื่อนควย	รักแท้จริง"

(วรพรรณ เทพหัสดิน ณ อยุธยา)

คำที่กำหนดให้ ลูกรัก เราเฮย โลกมนุษย์

ตอบ รักพระพมืผล คุณแก่ เราเฮย

ก. 42

"รักษาเมืองอยู่ได้"	เดือนปลาย
สุคติภพมาหมาย	รบรา
ขัดสนเสียบึงวาย	จำเริญ ทัพแธ
ถลาง รอคจากมือข้า	ศึกด้วยสองหญิง "

(กรมขุนพิทยลาภพฤฒิธาดา)

จงเติมคำในช่องว่าง

- คำสร้อยของโคลงบทนี้คือ คำว่า _____
- คำสร้อยนี้ประกอบด้วยคำ 2 คำ ไตแก คำว่า _____
กับ คำว่า _____

- ตอบ 1. ทัพแธ
2. คำว่า ทัพ กับคำว่า แธ

ก. 43

เรื่อง "คำสร้อย" นี้ นักเรียนควรจำไว้ว่า

- โคลงสี่สุภาพบทหนึ่ง ๆ มีคำสร้อยได้ไม่เกิน 2 แห่ง
- "คำสร้อย" หนึ่ง ๆ ในโคลงสี่สุภาพประกอบด้วยคำ 2 คำ
เช่น บึงแธ คือ บึง + แธ
เมืองเฮย คือ เมือง + เฮย
กันนา คือ กัน + นา

นักเรียนจำได้แล้วใช่ไหมว่า โคลงสี่สุภาพบทหนึ่งมีคำสร้อยไม่เกิน 2 แห่ง
คำสร้อยหนึ่ง ๆ ประกอบด้วยคำ 2 คำ

ก. 44

คำสัมผัส

คำสัมผัสคือคำที่มีเสียงคล้องจองกันในบทประพันธ์เพื่อให้เกิดความไพเราะ
เช่น กู - ฟู ไ้ - ใจ นา - มา ตี - ปี่ วัน - กัน

คำว่า สู - คุ มีเสียงคล้องจองกัน จึงเรียกเป็นคำ _____

ตอบ คำสัมผัส

ก. 45

คำสัมผัสมี 2 ชนิด 1. สัมผัสสระ
2. สัมผัสพยัญชนะ (สัมผัสอักษร)

1. สัมผัสสระ คือ คำที่ใช้สระตัวเดียวกันหรือเสียงเดียวกัน มีเสียงสั้นยาวเท่ากัน ถ้ามีตัวสะกดตัวสะกดต้องอยู่ในมาตราเดียวกัน สัมผัสสระนี้แม้เสียงวรรณยุกต์จะต่างกันก็ใช้ได้

ตัวอย่างสัมผัสสระตัวเดียวกัน เช่น น้ํา - ช้ํา เกาะ - เมาะ

สัมผัสสระเสียงเดียวกัน เช่น ร้ํา - บี้ม ไป - ใ้ - นัยน์ - ไ้หม

สัมผัสสระที่มีตัวสะกดอยู่ในมาตราเดียวกัน เช่น พบ - จบ - ศพ

เพราะฉะนั้น คำว่า นัย - ไ้ - ใจ หรือ ชก - นก จึงเป็นสัมผัสสระ หรือสัมผัสพยัญชนะ ตอบ _____

ตอบ สัมผัส สระ

ก. 46

ขอให้นักเรียนวางรอบคำที่สัมพันธ์กับคำต่อไปนี้

ตัวอย่าง	บัน	สัมพันธ์กับ	นาน	ปลูก	ฉับ
1. คำ	สัมพันธ์กับ	ตาม	ชำ	คี	
2. เขียน	สัมพันธ์กับ	เวียน	ขาน	เขียน	
3. ถือ	สัมพันธ์กับ	ไถ	ถึง	มือ	
4. ร่าย	สัมพันธ์กับ	ไป	บ้าน	ว้าย	
5. แช	สัมพันธ์กับ	แฉ	เรน	เห	

ตอบ

1. คำ	สัมพันธ์กับ	ตาม	ชำ	คี
2. เขียน	สัมพันธ์กับ	เวียน	ขาน	เขียน
3. ถือ	สัมพันธ์กับ	ไถ	ถึง	มือ
4. ร่าย	สัมพันธ์กับ	ไป	บ้าน	ว้าย
5. แช	สัมพันธ์กับ	แฉ	เรน	เห

ก. 47

2. สัมพันธพยางค์ (สัมพันธ์อักษร) คือคำที่ໄ໊พยางค์แรก ตัวเดียวกันหรือเสียงเดียวกัน โดยไมคำนึงถึงสระและวรรณยุกต์

พยางค์ตัวเดียวกัน เช่น เงา - งาม รับ - ราก - รู้

พยางค์ต้นเสียงเดียวกัน เช่น โซ - ใส ข้าง - เคียง ตั้ง - ด้อม - เฒ่า - ธรรม

คำที่กำหนดให้ในแต่ละข้อต่อไปนี้ มีคำสัมผัสพยางค์ชนิดหนึ่ง ขอให้นักเรียนขีดคำ
ที่ไม่สัมผัสกับคำอื่น

ตัวอย่าง	เขียว	แซ	นม
1.	ไซ	เสาร์	มัด
2.	เกิน	มาก	แมน
3.	เชิง	รำ	ชาติ

ตอบ	1. ไซ	เสาร์	มัด
	2. เกิน	มาก	แมน
	3. เชิง	รำ	ชาติ

ก. 48

จงขีดเส้นใต้คำสัมผัสพยางค์ชนิดของแต่ละบรรทัดต่อไปนี้

ตัวอย่าง	"ถึงจนหนสู้กัค"	กินเกลือ" (มีคำถูกมากกว่าหนึ่งคำ)
	"ถึงจนหนสู้กัค"	กินเกลือ"
1.	"กลกบเกิดอยู่ใน	สระจอย" (มีคำถูกมากกว่าหนึ่งคำ)
2.	"กานบัวบอกลักคั้น	ชดธาร" (มีคำถูกมากกว่าหนึ่งคำ)
3.	"ทำคี่งอโยไอ"	อวค่าง" (มีคำถูกมากกว่าหนึ่งคำ)

ตอบ	1. <u>กลกบเกิดอยู่ใน</u>	สระจอย
	2. <u>กานบัวบอกลักคั้น</u>	ชดธาร
	3. <u>ทำคี่งอโยไอ</u>	อวค่าง

ก. 49

จงบอกคำที่ขีดเส้นใต้ต่อไปนี้เป็นคำสัมผัสสระหรือคำสัมผัสพยัญชนะ
ตัวอย่าง

- "บึงบัว ตุ้มตุ้ม กลาง ตุ้ม" เป็นคำสัมผัส พยัญชนะ
- "เรายาก หากใจ งาม อยาก ราน" เป็นคำสัมผัส สระ
1. "การ โค ตรอง นิค ไซ" เสีย ถนัด" เป็นคำสัมผัส _____
 2. "ฟัง เสนา เพราะ พรอง มฤ ถอย วาท" เป็นคำสัมผัส _____
 3. "เสีย ศึก ศึก ประ สง ค" สิ่ง รู้" เป็นคำสัมผัส _____
 4. "เสีย พียง ไพร พวง พี" เดือน ดำ" เป็นคำสัมผัส _____
 5. "วาง กาย ราย รพล" เพียบ หน้า" เป็นคำสัมผัส _____

- ตอบ 1. คำสัมผัส พยัญชนะ
2. คำสัมผัส สระ
3. คำสัมผัส พยัญชนะ
4. คำสัมผัส พยัญชนะ
5. คำสัมผัส สระ

ก. 50

นักเรียนเรียนหน่วยที่ 1 จบแล้ว เรื่องที่เรียนไม่มีเรื่อง พยางค์ คำเป็น
คำตาย คำเอก คำเอกโท คำโท คำโทโท คำสร้อย และคำสัมผัส
ส่วนใหญ่ นักเรียนก็ทำได้ถูกต้องดีมาก

ก่อนจบบทเรียนที่ 1 นี้ ขอให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนบทเรียน (Post-
test) ควบ แบบทดสอบนี้ไมยาก เพราะถามในสิ่งที่นักเรียนเพิ่งเรียนจบไปเมื่อครู
เอง ถ้าพยายามทำให้เต็มที่ คอย ๆ คิดทบทวนให้รอบคอบ เชื่อว่านักเรียนจะทำได้
ถูกต้องทุกข้อ

แบบทดสอบหลังเรียนบทเรียน (Post - test)

หน่วยที่ 1 ลักษณะคำบังคับ

จงชี้ค ~~X~~ ทับตัวอักษรหนาข้อความที่ถูกต้องที่สุด (แต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกต้องที่สุด

เพียงคำตอบเดียว)

1. ข้อใดเป็นคำพยางค์เดียว

- ก. สติต
- ข. พรรณ
- ค. ปฏิคม
- ง. หอดะ

2. ข้อใดเป็นคำเป็น

- ก. เฝือกฟ้า
- ข. กุหลาบ
- ค. มะดี
- ง. ตะแบก

3. ข้อใดเป็นคำตาย

- ก. ฐูนา
- ข. ไกองวง
- ค. ดิงลม
- ง. กระรอก

4. คำเอกคืออะไร

- ก. คำที่มีพื้นเสียงเป็นเสียงเอก
- ข. คำที่มีวรรณยุกต์ไ้ครบ 5 เสียง
- ค. คำที่มีพื้นเสียงเป็นเสียงเอกและผันวรรณยุกต์ไ้ครบ 5 เสียง
- ง. คำที่มีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับอยู่

5. ข้อใดเป็นคำเอกโทษ

- ก. ทอ
- ข. มัน
- ค. ว่า
- ง. คัง

6. ข้อความต่อไปนี้มีคำโทก็คำ

"สืบเคื้อนอุ้มทองพระ

ดอลักษณะ

ส่งวนบดัดคนสีก

หนึ่งนอย" (ลิลิตพระลอ)

- ก. 2 คำ
- ข. 3 คำ
- ค. 4 คำ
- ง. 5 คำ

7. ข้อใดเป็นคำโทโทษ

- ก. บาน
- ข. เขย
- ค. แด
- ง. จะ

8. "คำสร้อย" หนึ่ง ๆ ในโคลงสี่สุภาพ ประกอบด้วยคำกี่คำ

- ก. 2 คำ
- ข. 3 คำ
- ค. 4 คำ
- ง. 5 คำ

9. ข้อใดเป็นคำสัมผัสสระ

ก. ไหล - กาย

ข. ฉับ - ชับ

ค. รำ - รวย

ง. ปาก - พัก

10. ข้อใดเป็นคำสัมผัสพยัญชนะ

ก. รอ - คอย

ข. กม - จม

ค. ออน - หวาน

ง. ราว - รอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำตอบแบบทดสอบหลังเรียนบทเรียน (Post - test) หน่วยที่ 1

"ลักษณะคำบังคับ"

ขอ	1	ข	พรรณ
ขอ	2	ก	เพื่องทำ
ขอ	3	ง	กระรอก
ขอ	4	ง	คำที่มีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับอยู่
ขอ	5	ง	คั้ง
ขอ	6	ข	3 คำ
ขอ	7	ค	แล
ขอ	8	ก	2 คำ
ขอ	9	ข	ฉัน - ฉัน
ขอ	10	ง	ราว - รอน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง "โคลงสี่สุภาพ" ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
หน่วยที่ 2 "ลักษณะคณะและสัมผัส"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำแนะนำในการใช้บทเรียนแบบโปรแกรม เรื่อง "โคลงสี่สุภาพ"

ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

คำแนะนำสำหรับครู

1. บทเรียนหน่วยที่ 2 "ลักษณะคณะและสัมผัส" นี้ มี 41 กรอบ 106 คำตอบ ใช้เวลาเรียนประมาณ 1 ชั่วโมง
2. ก่อนเรียนบทเรียนนักเรียนต้องเข้าใจวิธีเรียนอย่างถูกต้อง ถ้านักเรียนไม่เข้าใจ ครูควรอธิบายเพิ่มเติมจนนักเรียนเข้าใจดี
3. ควรเน้นนักเรียนเรื่องความซื่อสัตย์ในระหว่างทำบทเรียน การตอบคำถามทุกกรอบตามลำดับ และการอ่านทุกกรอบให้เข้าใจ แม้ว่าบางกรอบจะไม่มีแบบฝึกหัดให้ทำก็ตาม
4. การเรียนบทเรียนหน่วยที่ 2 จะห่างจากการเรียนบทเรียนหน่วยที่ 1 ประมาณ 3 - 7 วัน เหมือนการเรียนตามปกติ

คำแนะนำสำหรับนักเรียน

1. ก่อนเรียนบทเรียนขอให้นักเรียนทำแบบทดสอบ (Pre-test) ทั้ง 10 ข้อ
2. บทเรียนนี้มี 41 กรอบ 106 คำตอบ วิธีเรียนเหมือนการเรียนบทเรียนหน่วยที่ 1 คือ ให้นักเรียนใช้กระดาษเปล่าขนาด 13" x 8" เปิดไว้เฉพาะกรอบที่ 1 ในอ่านกรอบที่ 1 อย่างละเอียดให้เข้าใจ แล้วทำแบบฝึกหัด เสร็จแล้วเลื่อนกระดาษลง 1 ช่อง เพื่อตรวจคำตอบของกรอบที่ 1 แล้วอ่านกรอบต่อไป ตรวจคำตอบ เช่นนี้จนจบ
3. ถ้าคำตอบของนักเรียนไม่ตรงกับคำตอบที่ให้ไว้ ให้เขียนเครื่องหมาย (X) หน้าคำตอบที่ผิด นักเรียนจะย้อนกลับไปอ่านกรอบนั้น ๆ ก็ได้ แล้วจึงทำกรอบนั้นซ้ำใหญ่ถูกต้อง
4. กรอบที่ไม่ได้ให้ทำแบบฝึกหัด อย่านานไป นักเรียนต้องอ่านให้เข้าใจ
5. ในการทำบทเรียนนี้ นักเรียนทำได้ตามสบาย ไม่ควรรีบร้อน
6. นักเรียนไม่ควรแอบเลื่อนกระดาษเพื่อดูคำตอบก่อนทำแบบฝึกหัด

7. เมื่อจบบทเรียนหน่วยนี้แล้ว แสดงว่านักเรียนเรียนเรื่อง "โคลงสี่สุภาพ" จบแล้ว ขอให้ทำแบบทดสอบหลังเรียนบทเรียน (Post-test) รวม 10 ข้อ พยายามทำให้ดีที่สุด เพื่อจะได้ทราบว่านักเรียนเข้าใจและได้รับความรู้จากการเรียนบทเรียนนี้เท่าใด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียน (Pre-test)

หน่วยที่ 2 ลักษณะคณะและสมัยคริสต์

จงเขียน ทัณฑ์วาทกรรมหน้าข้อความที่ถูกต้องที่สุด (แต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียง
คำตอบเดียว)

1. โคลงสี่สุภาพ 1 บท มีกี่บาท

- ก. 2 บาท
- ข. 4 บาท
- ค. 6 บาท
- ง. 8 บาท

2. โคลงสี่สุภาพบทนมัสการวรรค

"เมตตาเตือนจิตให้
แรงเคียดคนนายขัง
ทานเป็นขอยายัง
ตระหนักกล่าวปรา

คนหวัง ฟังนา
ทั่วหน้า
เกียรติยศ บึงแส
พราถุสมาคม"
(สุภาวดีโลกนิติ)

- ก. 4 วรรค
- ข. 6 วรรค
- ค. 8 วรรค
- ง. 10 วรรค

3. วรรคหน้าของโคลงสี่สุภาพมีกี่คำ

- ก. 4 คำ
- ข. 5 คำ
- ค. 7 คำ
- ง. 8 คำ

4. โคลงสี่สุภาพพจน์มีกี่คำ (ไม่นับคำสร้อย)

"แมยศพิภกรบุทรเศวรา
นางเรงนิกปรานี
ถามบุตรบอกกคิ
บุตรแสดงแกลงถอย

เสียดรี มานา
ไมเอย
โคหมน หมองนา
ถถวนทุกประการ"

(ลิลิตนิทราชาคริต)

ก. 28 คำ

ข. 30 คำ

ค. 32 คำ

ง. 34 คำ

5. บาทสุดท้ายของโคลงสี่สุภาพมีกี่คำ

ก. 5 คำ

ข. 7 คำ

ค. 9 คำ

ง. 11 คำ

6. โคลงสี่สุภาพพจน์มีคำเอกตามคำบังคับของโคลงสี่สุภาพมากกว่าคำโท ตามคำบังคับของโคลงสี่สุภาพกี่คำ

"ปอง รักดูกนอยยั้ง
อุตุสำหรับรักษาไป
อคกีนอกคนอนไฉน
ขอสิ่ง เคี้ยวจุงเจ้า

หัวใจ แมธา
คำเขา
ไมคิค หน้อยเลย
แมนันพลันหาย"

(ลิลิตนิทราชาคริต)

ก. 3 คำ

ข. 4 คำ

ค. 5 คำ

ง. 12 คำ

7. โคลงสี่สุภาพบทนี้มีสัมผัสนอกตามข้อบังคับกี่แห่ง

"อ่อนหวานมานมิตรลวน
 หยาบเม็เกลอกราย
 ดูดวงศศินาย
 สุริยะส่องคาราไร"

เห็ดหลาย
 เกลื่อนไถล
 คาวคาน ประคับนา
 เพื่อรอนแรงแสง"
 (สุภาษิตโลกนิติ)

- ก. 1 แห่ง
 ข. 2 แห่ง
 ค. 3 แห่ง
 ง. 4 แห่ง

8. ข้อใดเป็นสัมผัสนอกที่ถูกต้องที่สุดของโคลงสี่สุภาพบทนี้

"เมื่อตนอายุน้อย
 จงมุ่งหาวิชา
 คอใหญ่จึงไผหา
 สวนทรัพย์ผู้อื่นไซ"

พรรณา
 มากไว้
 สิ้นทรัพย์
 อายาไคไผเอา"
 (รัชกาลที่ 6)

- ก. พรรณา - หา, ไว้ - ไผ
 ข. วิชา - หา, ไว้ - ไสร - ไค
 ค. ทรัพย์ - สวน, ไว้ - ไผ - ไค
 ง. พรรณา - วิชา - หา, ไว้ - ไสร

9. จงเลือกคำที่กำหนดให้ข้างท้ายโคลงสี่สุภาพบทนี้ เติมในช่องว่างให้ถูกต้องเหมาะสม โดยคำนึงถึงใจความและข้อบังคับเรื่องสัมผัสนอกของโคลงสี่สุภาพ

"อันไฟระมัดไว้	จงดี
เผลอหนอยปลอยอัคคี	ลาวก _____
โคจรกอกิจกสิ	ราวกอ เพลิงแ
เพลิงจะดุกลามทาน	ทอไว้ฤาไหว"
	(รัชกาลที่ 6)

- ก. มือ
ข. สิ้น
ค. มาน
ง. ไค้
10. ข้อความบรรทัดใดที่ไม่มีสัมผัสใน
- ก. เรายากหากใจงาม
ข. หมอแพทย์ทายว่าใช่
ค. สุดฤทธิ์สุดแรงรัฐ
ง. บึงทองของเขื่องข่าง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำตอบแบบทดสอบก่อนเรียนบทเรียน (Pre-test) หน่วยที่ 2

“ลักษณะคณะและสัมปัติ”

ขอ 1	ข	4 บาท
ขอ 2	ค	8 พรรค
ขอ 3	ข	5 คำ
ขอ 4	ข	30 คำ
ขอ 5	ค	9 คำ
ขอ 6	ก	3 คำ
ขอ 7	ข	2 แห่ง
ขอ 8	ง	พรรษา - วิชา - ทา, ไ่ว - ไชร
ขอ 9	ค	บ้าน
ขอ 10	ข	หมอแพทยทายวาไซ

บทเรียนแบบโปรแกรมเรื่อง "โคลงสี่สุภาพ" ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

หน่วยที่ 2 ลักษณะคณะและสัมผัส

ก. 1 คณะ

คณะหมายถึงการกำหนดจำนวนคำใน 1 บท 1 บาท และ 1 วรรค ในบท
ประพันธ์ เช่น โคลงสี่สุภาพกำหนดไว้ว่า

"โคลงสี่สุภาพ 1 บท มี 4 บาท แต่ละบาทมี 2 วรรค แต่ละวรรคแบ่งเป็น
วรรคหน้า 5 คำ วรรคหลัง 2 คำ ยกเว้นวรรคสุดท้ายของบาทที่ 4 มี 4 คำ"
ทั้งหมดนี้เรียกว่า การบอกคณะของโคลงสี่สุภาพ

เพราะฉะนั้น ถ้ากพยานี้กำหนดไว้ว่า "กพยานี้บทหนึ่งมี 2 บาท บาทหนึ่ง
มี 2 วรรค วรรคหน้ามี 5 คำ วรรคหลังมี 6 คำ" คำอธิบายดังกล่าวคือการบอก
_____ ของกพยานี้

ตอบ คณะ

ก. 2

แผนผังโคลงสี่สุภาพแสดงคณะ

o หมายถึง 1 คำ

	(วรรคหน้า)	(วรรคหลัง)
(1 บาท)	o o o o o	o o
(1 บาท)	o o o o o	o o
(1 บาท)	o o o o o	o o
(1 บาท)	o o o o o	o o o o

นี่เป็นแผนผังโคลงสี่สุภาพ 1 บท ซึ่งมี 4 บาท หรือ 8 วรรค

แต่ละบรรทัดเรียกว่า บาท แต่ละบาทมี 2 วรรค วรรคที่อยู่ข้างหน้าเรียกว่า วรรคหน้า วรรคที่อยู่ถัดไปข้างหลังเรียกว่า วรรคหลัง
 ฉะนั้น คณะของโคลงสี่สุภาพคือ 1 บาท มี _____ บาท หรือ _____ วรรค
 1 บาท มี _____ วรรค.

ตอบ 1 บาทมี 4 บาท หรือ 8 วรรค 1 บาทมี 2 วรรค

ก. 3

นักเรียนทราบแล้วว่า โคลงสี่สุภาพ 1 บาท มี 4 บาท หรือ 8 วรรค
 จงพิจารณาโคลงสี่สุภาพที่ยกมาเป็นตัวอย่างนี้ แล้วตอบคำถามข้างล่าง

"รุงรังสี่สองหล้า	สคไส
แจจเจจจาสุคไกล	จับฟ้า
แสงเคื่อนแรงเร็วไว	รีบต้น
ทองทอดทาบจับหน้า	เริ่มต้นชีวิต"

(อุคตม เสาवनายน)

ตัวอย่างโคลงสี่สุภาพที่ยกมานี้ประกอบด้วย _____ บาท
 _____ บาท
 _____ วรรค

ตอบ 1 บาท 4 บาท 8 วรรค

ก. 4

นี่คือแผนผังโคลงสี่สุภาพแสดงจำนวนคำ ขอให้นักเรียนตั้งใจอ่านและดู
แผนผังประกอบไปด้วยพร้อม ๆ กัน

	(วรรคหน้า)	(วรรคหลัง)
(บาทที่ 1)	0 0 0 0 0	0 0 (0 0)
(บาทที่ 2)	0 0 0 0 0	0 0
(บาทที่ 3)	0 0 0 0 0	0 0 (0 0)
(บาทที่ 4)	0 0 0 0 0	0 0 0 0

โคลงสี่สุภาพ 1 บท มีคำในวรรคหน้าวรรคละ 5 คำ วรรคหลังของบาท
ที่ 1, 2 และ 3 มีวรรคละ 2 คำ วรรคหลังของบาทที่ 4 มี 4 คำ รวม 1 บท
มี 30 คำ บาทที่ 1 และ 3 ในวงเล็บจะมีคำสร้อยอีก 2 คำ หรือไม่ก็ได้

จากแผนผัง จำนวนคำในวรรคหน้าของโคลงสี่สุภาพมีวรรคละ ____ คำ
วรรคหลังมีวรรคละ ____ คำ ยกเว้นในบาทที่ 4 วรรคหลังมี ____ คำ

ตอบ 5 คำ 2 คำ 4 คำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ก. 5

นักเรียนทราบแล้วว่า โคลงสี่สุภาพบทหนึ่งมี 2 วรรค วรรคหน้ามีวรรคละ 5 คำ วรรคหลังมีวรรคละ 2 คำ (ไม่นับคำสร้อย) ยกเว้นวรรคหลังของบาทที่ 4 มี 4 คำ

จงพิจารณาว่าโคลงสี่สุภาพบทนี้มีคำบาทละกี่คำ แล้วเขียนคำตอบลงในส่วนท้ายของโคลงบาทนั้น ๆ

1. "ฟ้างยามยามเมื่อใด	เยื่อนมอง	(มี _____ คำ)
2. เหลืองเรือเรือเรือรง	ระฟ้า	(มี _____ คำ)
3. เมืองมีคเมื่อคือนครอง	แทนที่	(มี _____ คำ)
4. รอนซึ่งเคยแตกกล้า	กลีบสิ้นหายไป"	(มี _____ คำ)

(สุวิภากร ชรรมศักดิ์)

ตอบ 1. 7 คำ 2. 7 คำ 3. 7 คำ 4. 9 คำ

ก. 6

วรรคหน้าของโคลงสี่สุภาพบทนี้มีวรรคละกี่คำ ให้เขียนคำตอบลงในส่วนท้ายของโคลงบาทนั้น ๆ

(วรรคหน้า)	(วรรคหลัง)	
1. "ฝนตกพรำจำทั้ง	โลกา	(มี _____ คำ)
2. ฝนช่วยให้ชิวา	ชุมชื่น	(มี _____ คำ)
3. ฝนกระหน่ำไปรยมา	พืชสด สวยเฮย	(มี _____ คำ)
4. ฝนชุ่มไปทั่วพื้น	แผนดาวแดนดง"	(มี _____ คำ)

(สุภานุชาติ สวัสดิ์วิทยากร)

ตอบ 1. 5 คำ 2. 5 คำ 3. 5 คำ 4. 5 คำ

ก. 7

จากตัวอย่างโคลงสี่สุภาพในกรอบที่ 6 นักเรียนจะเห็นว่า คำว่า ชีวา ในบาทที่ 2 และคำว่า กระหน่ำ ในบาทที่ 3 ต่างก็เป็นคำ 2 พยางค์ และในโคลงสี่สุภาพนี้ยังถือว่า

ชีวา ซึ่งมี 2 พยางค์ (ชี - วา) เป็น 2 คำ
กระหน่ำ ซึ่งมี 2 พยางค์ (กระ - หน่ำ) เป็น 2 คำ เช่นกัน

นักเรียนเคยทราบแล้วว่า พยางค์หมายถึงเสียงที่เปล่งออกมาในครั้งหนึ่ง ๆ คราวนี้นักเรียนได้ทราบเพิ่มเติมขึ้นอีกว่า ในโคลงสี่สุภาพบางที่เราก็นับพยางค์หนึ่งเป็น 1 คำ ดังตัวอย่างคำว่า ชีวา และคำว่า กระหน่ำ ที่ได้อธิบายแล้ว

นักเรียนตอบได้ใช่ไหมว่า โคลงสี่สุภาพ 1 บาทข้างล่างนี้มีกี่คำ

"สุริยะแจ่มแจ้ง เวหา" ตอบ _____ คำ

ตอบ 7 คำ

ก. 8

นักเรียนตอบ 7 คำ ถูกต้องแล้ว คือ

"สุริยะแจ่มแจ้ง เวหา"

โคลงสี่สุภาพบาทนี้มี 7 คำ

"สุริยะ" ในที่นี้ เป็นคำมี 3 พยางค์ (สุ-ริ-ยะ) และถือว่าเป็น 3 คำ คือ นับว่าพยางค์หนึ่งเป็น 1 คำ นั่นเอง

ก. 9

การนับคำในโคลงสี่สุภาพ คำ 2 พยางค์ที่พยางค์หน้าเป็นสระเสียงสั้น อาจนับเป็น 1 คำ หรือ 2 คำก็ได้ เช่น (ขอให้ให้นักเรียนดูแผนผังแสดงจำนวนคำในแต่ละบาทประกอบด้วย 0 = 1 คำ)

1. นับเป็น 1 คำ เช่น

"แสงเดือนแจ่มกระจ่างฟ้า เฟริกพราย"

(0 0 0 0 0 0 0)

กระจ่าง เป็นคำมี 2 พยางค์ พยางค์หน้าเป็นสระเสียงสั้น ในที่นี้

นับเป็น 1 คำ

2. นับเป็น 2 คำ เช่น

"เคียดฆาคนอนันต์ หนักแท้"

(0 0 0 0 0 0 0)

อนันต์ เป็นคำมี 2 พยางค์ พยางค์หน้าเป็นสระเสียงสั้น ในที่นี้นับเป็น

2 คำ

ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงคชชะของโคลงว่าจะต้องมีคำบังคับกี่คำ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ก. 10

จงบอกว่า คำที่ขีดเส้นใต้ถือเป็น 1 คำหรือ 2 คำ โดยคำนึงถึงคณะของโคลง
ตามแผนผังที่เขียนกำกับมาให้ (๐ = 1 คำ)

1.	"ให้ทานทานจักให้
๐ ๐ ๐ ๐ ๐	ตอบสนอง"
๐ ๐	_____ คำ
2.	"กระต่ายน้อยนี้ไม่
๐ ๐ ๐ ๐ ๐	เจียมตน"
๐ ๐	_____ คำ
3.	"ขอพระเป็นใหญ่ได้
๐ ๐ ๐ ๐ ๐	ทราบด้วยเป็นพยาน"
๐ ๐ ๐ ๐	_____ คำ
4.	"ใจคนลาคเพราะคำชาน
๐ ๐ ๐ ๐ ๐	ควรทราบ"
๐ ๐	_____ คำ

ตอบ 1. 1 คำ 2. 2 คำ 3. 1 คำ 4. 1 คำ

ก. 11

นักเรียนจงดูคำประพันธ์ข้างล่าง และจงนับคำที่ขีดเส้นใต้ว่านับเป็นกี่คำ
"คนใดคนหนึ่งผู้ ใจกรรจ"

ตอบ _____ คำ
เก่งมาก นักเรียนตอบได้ถูกต้อง

ตอบ 1 คำ

ก. 12

ตัวอย่างโคลงสี่สุภาพ

	(วรรคหน้า)	(วรรคหลัง)
(บาทที่ 1)	"เสียงคือเสียงเล่าอ้าง	อันใด ที่เอย
(บาทที่ 2)	เสียงยอมยอยศไกร	ทั่วหล้า
(บาทที่ 3)	สองเชื้อพีหทัยไหล	ลุ่มต้น ฤๅที่
(บาทที่ 4)	สองพิศอกเองอา	อย่าใญ่ถามเฝ้า"
		(ลิลิตพระลอ)

จากตัวอย่างโคลงสี่สุภาพ 1 บทที่ยกมานี้ นักเรียนตอบได้ว่า

1. โคลงบทนี้มีคำสร้อย _____ แห่ง
2. วรรคหน้ามีคำวรรคละ _____ คำ
3. วรรคหลังของบาทที่ 1, 2, 3 (ไม่นับคำสร้อย) มีคำวรรคละ _____ คำ
4. วรรคหลังของบาทที่ 4 มี _____ คำ
5. โคลงสี่สุภาพ 1 บทมีคำรวมทั้งสิ้น (ไม่นับคำสร้อย) _____ คำ

ตอบ 1. 2 แห่ง 2. 5 คำ 3. 2 คำ 4. 4 คำ 5. 30 คำ

ก. 13

"ใครรานใครรุกค้ำว แคนไทย
 ไทยรบจนสุดใจ ซากคั่น
 เสียเนื้อเลือดหลังไหล ยอมสละ สิ้นแล
 เสียชีพไปเสียสิ้น ซอกทองเกียรติงาม"
 (รัชกาลที่ 6)

โคลงข้างบนนี้ บาทใดที่มีคำ 9 คำ (ไม่นับคำสร้อย)

ตอบ โคลงบาทที่ _____

ตอบ โคลงบาทที่ 4

ก. 14

นักเรียนเรียนเรื่องแผนผังของโคลงสี่สุภาพจบแล้ว ฉะนั้น ขอให้นักเรียน
เติมแผนผังแสดงคณะของโคลงสี่สุภาพที่ยกมาให้ต่อไปนี้

"ฟ้าฝนหล่นตกตอง	ตามกาล
เหลือองขอบุปผาบาน	เมงจา
เมืองไทยรมสราญ	รมยรัน เริงแส
รอนแตอากาศศอ่า	ไปรอนถึงทรวง"

(ปิยะวิทย์ จินตาวังษ์)

เติมแผนผังโคลงสี่สุภาพให้ครบถ้วนคือ เขียน ๐ ๐ ๐ ในที่ที่กำหนดให้

๐ ๐ ๐ ๐ ๐	_____
๐ ๐ ๐ ๐ ๐	_____
๐ ๐ ๐ ๐ ๐	๐ ๐ ๐ ๐
๐ ๐ ๐ ๐ ๐	_____

ตอบ

๐ ๐ ๐ ๐ ๐	<u>๐ ๐</u>
๐ ๐ ๐ ๐ ๐	<u>๐ ๐</u>
๐ ๐ ๐ ๐ ๐	๐ ๐ ๐ ๐
๐ ๐ ๐ ๐ ๐	<u>๐ ๐ ๐ ๐</u>

ก. 15

ตำแหน่งค่าบังคับ

โคลงสี่สุภาพบทหนึ่งกำหนดให้มีค่าเอก ๒ แห่ง ค่าโท ๔ แห่ง ส่วนค่าอื่นจะ
ใช้รูปวรรณยุกต์หรือไม่ใช้ก็ได้ ตำแหน่งของค่าเอก ๒ แห่ง ค่าโท ๔ แห่ง มีดังนี้
(๐ = ค่าเอก ๐ = ค่าโท)

บาทที่ ๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	(๐ ๐)
บาทที่ ๒	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	
บาทที่ ๓	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	(๐ ๐)
บาทที่ ๔	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐

นักเรียนจะเห็นได้ว่า โคลงสี่สุภาพ ๑ บทมีค่าเอก _____ แห่ง
ค่าโท _____ แห่ง

ตอบ ค่าเอก ๒ แห่ง ค่าโท ๔ แห่ง

ก. 16

จากตัวอย่างในกรอบ 15 จงหาตำแหน่งค่าบังคับค่าเอกทั้ง ๒ แห่ง แล้วเขียน
เติมในช่องว่าง ขอให้นักเรียนทำความเข้าใจความละเอียดรอบคอบ เพื่อจะได้ตอบได้ถูกต้อง
ทั้งหมด

1. ในบาทที่ ๑ ค่าเอกอยู่ในตำแหน่งตัวที่ _____ ของวรรคแรก
2. ในบาทที่ ๒ ค่าเอกอยู่ในตำแหน่งตัวที่ _____ ของวรรคแรก
และตัวที่ _____ ของวรรคหลัง
3. ในบาทที่ ๓ ค่าเอกอยู่ในตำแหน่งตัวที่ _____ ของวรรคแรก
และตัวที่ _____ ของวรรคหลัง

4. ในบาทที่ 4 คำเอกอยู่ในตำแหน่งตัวที่ _____ ของวรรคแรก
และตัวที่ _____ ของวรรคหลัง
นักเรียนทบทวนคำตอบกับตัวอย่างในกรอบ 15 เรียบร้อยแล้วหรือยัง

ตอบ 1. ตัวที่ 4
2. ตัวที่ 2 ตัวที่ 1
3. ตัวที่ 3 ตัวที่ 2
4. ตัวที่ 2 ตัวที่ 1

ก. 17

แผนผังแสดงตำแหน่งคำโท 4 แห่ง (๐ = คำโท)

0	0	0	0	<u>0</u>	0	0	(0 0)
0	0	0	0	0	0	<u>0</u>	
0	0	0	0	0	0	0	(0 0)
0	0	0	0	<u>0</u>	0	<u>0</u>	0 0

คำโททั้ง 4 แห่ง เป็นคำบังคับ อยู่ในตำแหน่งดังนี้

1. ในบาทที่หนึ่ง คำโทอยู่ในตำแหน่งตัวที่ _____ ของวรรคแรก
2. ในบาทที่สอง คำโทอยู่ในตำแหน่งตัวที่ _____ ของวรรคหลัง
3. ในบาทที่สี่ คำโทอยู่ในตำแหน่งตัวที่ _____ ของวรรคแรก
และตัวที่ _____ ของวรรคหลัง

ตอบ 1. ตัวที่ 5
2. ตัวที่ 2
3. ตัวที่ 5
4. ตัวที่ 2

ก. 18

โคลงต่อไปนี้อยู่ในเรื่องนิราศนรินทร์ ของนายนรินทร์ไชย เป็นโคลงที่มี
คำเอก คำโท เฉพาะแต่ในตำแหน่งที่เป็นคำบังคับ ขอให้นักเรียนขีดเส้นใต้คำเอก
7 แห่ง คำโท 4 แห่ง ของโคลงบทนี้ให้ครบถ้วน

"จากมามาดีวล้า	ลำบาง
บางยี่เรือราพราง	พี่พร่อง
เรือแฉงช่วยพานาง	เมียงมาน มานา
บางบริบคำกลอง	กลาวนำตาคลอ"

(นิราศนรินทร์)

ก่อนเปิดดูคำตอบ ขอให้นักเรียนทบทวนโคลงแต่ละวรรคดูอีกครั้งว่า ได้ขีด
เส้นใต้คำเอก 7 แห่ง คำโท 4 แห่งครบถ้วนแล้ว

ตอบ

จากมามาดีวล้า	ลำบาง
บางยี่เรือราพราง	พี่พร่อง
เรือแฉงช่วยพานาง	เมียงมาน มานา
บางบริบคำกลอง	กลาวนำตาคลอ

ก. 19

"สวนสันมอญแตกเขา	กายแฝง ถนนา
พระเสด็จโดยกำแหง	เหิมกล้า
ปืนคายคาศึกแหง	ถูกทาน ตกแฮ
กลับพายไหม้ไซซา	เขนนั่นหลายคราว"

(โคลงพระราชพงสาวดาร)

จงขีดเครื่องหมายถูก (✓) หน้าข้อที่ถูก ขีดเครื่องหมายผิด (✗) หน้าข้อที่ผิด

- 1. จากโคลงบทนี้คำบังคับเอกมี 4 คำ คือ ค่าย เข้ม ป้าย เข้ม
- 2. คำเอกโทษในโคลงบทนี้ คือ คำ ซึ่งมาจากคำเดิมว่า ข่า (ศึก)
- 3. คำบังคับโทมี 4 คำ คือ เข้า กล้า ข่า นั้น

ตอบ ✗ 1. ✓ 2. ✓ 3.

ก. 20

ตำแหน่งคำเอก คำโท ของโคลงในบาทที่ 1 สลับที่กันได้ คือ คำเอกจะอยู่ก่อนคำโท หรือ คำโทจะอยู่ก่อนคำเอกก็ได้ เช่น

แบบเดิม

○	○	○	○	○	○	○	○
คร	ว	ค	มี	เพ	อ	น	พ
				<u>อ</u>	<u>น</u>		<u>น</u>

(คำเอกก่อนคำโท)

แบบสลับที่กัน

○	○	○	○	○	○	○	○
ง	า	ร	า	เ	ย	น	ห
				<u>ย</u>	<u>น</u>		

(คำโทก่อนคำเอก)

จะเห็นได้ว่า คำเอกจะอยู่ก่อนคำโท หรือคำโทจะอยู่ก่อนคำเอกก็ได้ นั่นคือ ตำแหน่งคำเอก คำโทในบาทที่ 1 สลับที่กันได้ ได้ หรือ ไม่ได้ ตอบ _____

ตอบ ได้

ก. 21

จากการเรียนเรื่องตำแหน่งคำบังคับ นักเรียนทราบว่า "โคลงสี่สุภาพทุกบท
ต้องมีคำบังคับเป็นคำเอก 7 แห่ง คำโท 4 แห่ง เฉพาะในตำแหน่งคำที่กำหนดไว้"
ส่วนคำในตำแหน่งอื่นที่ไม่กำหนด จะเป็นคำที่มีรูปวรรณยุกต์ใด ๆ หรือไม่ก็ได้ (คำเอก
หมายถึงคำที่มีรูปวรรณยุกต์เอกกำกับ หรือคำตายที่ไม่มีรูปวรรณยุกต์ เช่น รก ชัด เจาะ
ติ หรือ คำเอกโทษก็ได้) ขอให้ดูโคลงบทนี้

"ก่ <u>อ</u> <u>ก</u> <u>เ</u> <u>ก</u> <u>บ</u> <u>ท</u> <u>ร</u> <u>พ</u> <u>ย</u> <u>ก</u> <u>อ</u> <u>บ</u> <u>ก</u> "	ใ <u>ย</u> <u>ง</u> <u>ท</u> <u>น</u>
จะ <u>น</u> <u>อ</u> <u>พ</u> <u>บ</u> <u>ค</u> <u>ว</u> <u>า</u> <u>ม</u> <u>จ</u> <u>น</u>	<u>น</u> <u>น</u> <u>แ</u> <u>ท</u>
ส <u>ร</u> <u>า</u> <u>ง</u> <u>ท</u> <u>น</u> <u>จ</u> <u>ึ</u> <u>ง</u> <u>ใ</u> <u>้</u> <u>เ</u> <u>็</u> <u>น</u> <u>ค</u> <u>น</u>	ค <u>ว</u> <u>ร</u> <u>ท</u> <u>ี</u> <u>ค</u> <u>น</u> <u>น</u> <u>น</u> <u>า</u>
ห <u>า</u> <u>ก</u> <u>ใ</u> <u>้</u> <u>น</u> <u>อ</u> <u>ร</u> <u>ก</u> <u>ใ</u> <u>้</u> <u>น</u> <u>แ</u> <u>ล</u>	<u>จ</u> <u>ั</u> <u>ก</u> <u>ใ</u> <u>้</u> <u>ค</u> <u>็</u> <u>เ</u> <u>็</u> <u>น</u>
	(ช <u>ู</u> <u>ส</u> <u>ี</u> <u>ท</u> <u>ธ</u> <u>ี</u> <u>โ</u> <u>อ</u> <u>ภ</u> <u>า</u> <u>ส</u> <u>ว</u> <u>ง</u> <u>ค</u>)

โคลงบทนี้มีคำบังคับ เป็นคำเอก 7 แห่ง คือ คำที่ขีดเส้นใต้ 1 เส้น
คำโท 4 แห่ง คือ คำที่ขีดเส้นใต้ 2 เส้น

ส่วนคำอื่น ๆ แม้จะมีลักษณะเป็นคำเอกหรือคำโท เช่น ก่อ, เก็บ, ทรัพย์,
เตียง ฯลฯ ก็ไม่ถือว่าเป็นคำบังคับ เอก โท ของโคลงบทนี้ ขอให้นักเรียนจำให้
ได้ว่า โคลงสี่สุภาพทุกบทมีคำบังคับเป็นคำเอก 7 แห่ง คำโท 4 แห่ง

ก. 22

จงเขียน ○ ล้อมรอบข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว
โคลงสี่สุภาพพจน์มีคำเอกและคำโทตามคำบังคับของโคลงสี่สุภาพที่แห่ง

"รักลูกบุญจิตเพียง	รักคน
อยากแต่ให้คิด	ค้ำราย
จำจักระวังนาง	จิตลูก คนแฮ
แม่ไปลอยเป็นขั้วคล้าย	กับเสียงรักงู"

(รัชกาลที่ 5)

ก. คำเอก 13 คำโท 6	ข. คำเอก 7 คำโท 4
ค. คำเอก 13 คำโท 4	ง. คำเอก 7 คำโท 6

ตอบ ข

ก. 23

ขอให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดต่อไปนี้ข้อ 1 ข้อ เพื่อจะได้จำจำนวนคำบังคับเอก
โท ให้ได้แม่นยำที่สุด

"เข้าไปหาลูกแล้ว	วอนสอน สักนา
พอลงละอาวรรณ	เรื่องนั้น
รู้สึกซึ่งโทษกรรม	คนนึก ยับนา
พอจักพ้นโทษหมั้น	แมนแท้ทันใด"

(ลิลิตนิทราชาคริต)

โคลงบทนี้มีคำบังคับเป็นคำเอก _____ แห่ง
คำโท _____ แห่ง

ตอบ คำเอก 7 แห่ง คำโท 4 แห่ง

ก. 24

ถูกแล้ว คำเอก ๗ แห่ง คำโท ๔ แห่ง
 ซึ่งนักเรียนจะเห็นได้อย่างชัดเจนต่อไป คำเอก คือคำที่ขีดเส้นใต้ ๑ เส้น
คำโท คือคำที่ขีดเส้นใต้ ๒ เส้น

"เข้าไปหาลูกแล้ว

วอนสอน สัจนา

พอจง ละอาวรณ์

เรื่องนั้น

รู้สึกซึ่งโทษกรรม

คนผิด ยันนา

พอจักพ้นโทษ همین

แมนแท้ทันใจ"

นักเรียนจำได้แล้วใช่ไหมว่า โคลงสี่สุภาพ ๑ บท มีคำบังคับเป็นคำเอก

๗ แห่ง คำโท ๔ แห่ง

ก. 25

สัมผัส

ในการแต่งโคลงสี่สุภาพ นอกจากสัมผัสสระและสัมผัสพยัญชนะแล้ว นักเรียนควรรู้จักสัมผัสนอกและสัมผัสในด้วย

๑. สัมผัสนอก เป็นสัมผัสบังคับ กำหนดให้ใช้สัมผัสสระอย่างเดียวกันที่เรียกว่าสัมผัสนอกเพราะเป็นสัมผัสจากวรรคหนึ่งไปอีกวรรคหนึ่ง หรือจากบทหนึ่งไปอีกบทหนึ่ง โคลงสี่สุภาพบทหนึ่งมีสัมผัสนอก ๒ แห่ง

จากข้อความข้างต้น นักเรียนจะเห็นได้ว่าสัมผัสนอกเป็นสัมผัสบังคับ และต้องเป็นสัมผัส _____ อย่างเดียวกันนี้

และสัมผัสจากวรรคหนึ่งไปอีก _____

หรือจากบทหนึ่งไปอีก _____

โคลงสี่สุภาพบทหนึ่งมีสัมผัสนอก _____ แห่ง

ตอบ สัมผัสนอกเป็นสัมผัส สระ
 สัมผัสจากวรรคหนึ่ง ไปอีก วรรคหนึ่ง
 หรือจากบทหนึ่ง ไปอีก บทหนึ่ง
 โคลงสี่สุภาพบทหนึ่งมีสัมผัสนอก 2 แห่ง

ก. 26

โคลงสี่สุภาพหนึ่งบทมีสัมผัสนอก 2 แห่ง
 ตัวอย่างแสดงสัมผัสนอกทั้ง 2 แห่ง ของโคลงสี่สุภาพ

"จังกาเป็นลูกไม้	เล็งเหมาะ
คินกระสุนยัคเฒละ	เสือกแส
เหล็กจับขวานเจาะ	คินกรอก ขนวนเฮย
มือจับหุคแกว่งแต่	จุกเป็รียงเสียงปัง"

(กรมหลวงประจักษ์ศิลปาคม)

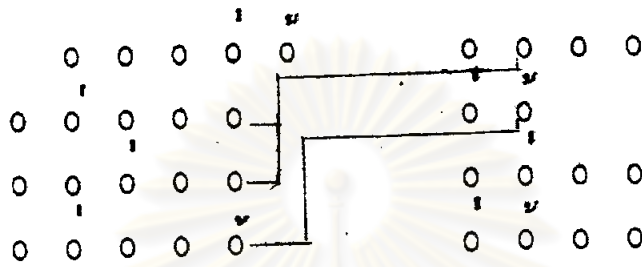
โคลงบทนี้มีสัมผัสนอก 2 แห่ง คือ

1. คำว่า เหมาะ - เฒละ สัมผัสกับคำว่า _____
2. คำว่า แส สัมผัสกับคำว่า _____

ตอบ 1. เจาะ
 2. แต่

ก. 27

แผนผังโคลงสี่สุภาพแสดงสัมผัสนอกทั้ง 2 แห่ง

ตัวอย่างโคลงสี่สุภาพ

"กษัตริย์บำเหน็จให้" โชนอนม ใจนอ
 พันไมยอมมอชยอม มอคนวย
 พระโปรกเปลี่ยนโทมปลอม พันรูป แทนพอ
 พันกรบาททูลทักควาย ทานทั้งประเพณี"

(สมเด็จพระนเรศวรมหาราชประพันธ์)

จงชี้เครื่องหมายถูก (✓) หน้าข้อความที่ถูก ชี้เครื่องหมายผิด (✗)

หน้าข้อความที่ผิด

- _____ 1. โคลงสี่สุภาพมีสัมผัสนอก 2 แห่ง
 - _____ 2. สัมผัสแห่งแรกคือตัวที่ 5 ของบาทแรก สัมผัสกับตัวที่ 5 ของบาทที่สอง กับตัวที่ 5 ของบาทที่สาม
 - _____ 3. สัมผัสแห่งที่สองคือ ตัวที่ 1 ของบาทที่สองสัมผัสกับตัวที่ 6 ของบาทที่สาม
- ทำเสร็จแล้วให้นักเรียนควรถมทวนคำตอบอีกครั้งหนึ่ง

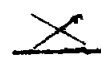
ตอบ

1.

2.

3.

ก. 28

นักเรียนคงเข้าใจเรื่องสัมผัสนอกแล้ว ฉะนั้นขอให้นักเรียนเขียนโยงสัมผัส
นอกของโคลงบทนี้ โดยเขียนโยงเส้นสัมผัสบนตัวโคลงได้เลย

"สองโจรมสองจู่จาง	บ้า ^๑ ร
สองซัดตียะสองขอชู	เชิด ^๒ กำ
กระลิ่งกระลอกกุ	ไว ^๓ อง นัก ^๔ นา
ความขบขันขแห่งคำ	เช ^๕ น เข ^๖ ียวในสน ^๗ าม"

(ลิลิตตะเลงพ่าย)

เก^๘ นั^๙กเรียนทำ^{๑๐}ได้ถูก^{๑๑}ต้อง^{๑๒}ค^{๑๓}ี^{๑๔}มาก

ตอบ

สองโจรมสองจู่จาง	บ้า ^๑ ร
สองซัดตียะสองขอชู	เชิด ^๒ กำ
กระลิ่งกระลอกกุ	ไว ^๓ อง นัก ^๔ นา
ความขบขันขแห่งคำ	เช ^๕ น เข ^๖ ียวในสน ^๗ าม

ก. 29

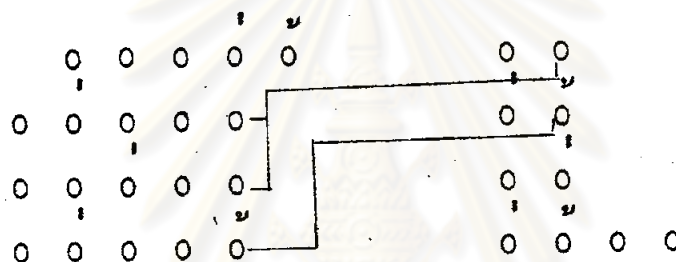
"นาคีมีพิษเพียง	สุ ^๑ ริโย
เล ^๒ อบ ^๓ ทำ ^๔ เค ^๕ ไซ	แ ^๖ ม ^๗ ชา
พิ ^๘ น ^๙ น ^{๑๐} อย ^{๑๑} ห ^{๑๒} ิง ^{๑๓} โย ^{๑๔} โส	แม ^{๑๕} ลง ^{๑๖} ป ^{๑๗} อง
ช ^{๑๘} ู ^{๑๙} ต ^{๒๐} าง ^{๒๑} เ ^{๒๒} อง ^{๒๓} อา	อ ^{๒๔} ว ^{๒๕} ค ^{๒๖} าง ^{๒๗} ฤ ^{๒๘} ท ^{๒๙} ี"

(สุภานิตโลกนิต)

สัมผัสนอกของโคลงบทนี้ นักเรียนสามารถเขียนโยงสัมผัสให้เห็นชัดเจนบน
แผนผังได้ดังนี้ คือ

ตอบ

ก. 30

นักเรียนจงจำสัมผัสนอกของโคลงสี่สุภาพได้แล้ว คราวนี้ขอให้นักเรียนเลือก
คำที่กำหนดให้เติมลงในช่องว่างให้ได้สัมผัสถูกต้องและใจความเหมาะสม

คำที่กำหนดให้ ชาย ตาม ขำ มลาย ไป

"เสียงครูสอนศิษย์แล้ว

เลื่อนหาย

เหมือนคลื่นกระทบ _____

ฝั่งน้ำ

คำสอนสั่ง _____

เลื่อนหมด ฉะนั้นถ้า

เหนื่อยอ่อนชวนส่วน _____

ชอกไว้ในทรง"

(ม.ล. ปิ่น มาลากุล)

ทำเสร็จแล้ว นักเรียนควรจะอ่านโคลงบทนี้อีกครั้งหนึ่ง เพื่อจะได้แน่ใจว่า
นักเรียนเติมคำให้ได้ใจความเหมาะสมและมีสัมผัสถูกต้องแล้ว

ตอบ เสียงกรูสอนศิษย์แล้ว
เหมือนคลื่นกระทบชาย
คำสอนสั่งมลาย
เหนื่อยอ่อนชวนชวนซ้ำ

เลื่อนหาย
ฝั่งน้ำ
เลื่อนหมก ฉะนั้นถ้า
ชอกไว้ในทรวง

ก. 31

เพื่อให้นักเรียนจำสัมผัสนอกของโคลงสี่สุภาพได้แม่นยำ ขอให้ทำแบบฝึกหัด
 ต่อไปนี้

จงเลือกคำที่กำหนดให้ข้างท้ายโคลงสี่สุภาพบนนี้เติมลงในช่องว่างให้ถูกต้อง
 และเหมาะสม โดยคำนึงถึงใจความและข้อบังคับเรื่องสัมผัสนอกของโคลงสี่สุภาพ

อันไฟระมัดไว้
เผลอหนอยปล่อยอัคคี
โครกอกิจจลี้
เพลิงจะลุกลามต่าน

จงเติม
 ลวก _____
 รวาก เพลิงแสด
 ทอไว้ภาไหว
 (รัชกาลที่ 6)

คำที่กำหนดให้ มือ บ้าน สิ้น

ตอบ

บ้าน

ก. 32

ถูกแล้ว นักเรียนเลือกคำว่า บ้าน เพราะ

1. คำที่จะเลือกมาเติมนี้ ต้องสัมผัสกับคำว่า "ต่าน" ซึ่งเป็นคำที่ 5 ของ
 บาทที่ 4 (เพลิงจะลุกลามต่าน ทอไว้ภาไหว) ตามลักษณะของคำสัมผัสนอกของ
 โคลงสี่สุภาพ และคำที่กำหนดให้มีเพียง บ้าน คำเดียวที่สัมผัสกับ "ต่าน"

2. เมื่อเติมคำว่า บ้าน แล้ว โคลงบทนี้ก็ได้อรรถาธิบายที่ถูกต้องตามคำสั่ง

ทุกประการ

ก. 33

นักเรียนอาจจำหลังง่าย ๆ ไว้ว่า เมื่อจะเติมคำในโคลงสี่สุภาพให้ถูกต้อง โดยต้องคำนึงถึงใจความและสัมผัสนอกแล้ว ให้ปฏิบัติดังนี้

1. ให้นักเรียนดูว่าคำที่เว้นว่างไว้นั้น จะต้องสัมผัสกับคำใด (ในที่นี้คำที่เว้นว่างไว้ของสัมผัสกับคำว่า ท่าน ตามลักษณะของสัมผัสนอกของโคลงสี่สุภาพ)

2. ให้ดูคำที่กำหนดให้ว่ามีคำใดที่สัมผัสกันได้ (ในที่นี้ คำว่า บ้าน เป็นคำเดียวที่สัมผัสกับคำว่า ท่าน)

3. เมื่อเลือกคำได้แล้ว ให้ดูใจความอีกครั้งหนึ่ง. ถ้าใจความเข้ากันได้ก็

ถูกต้อง

ขอให้นักเรียนจำหลังนี้ไว้

ก. 34

"หมอแพทยทายว่าไซ้	ลมคุม
โหระว่าเคราะห์แรงรุม	โทษให้
แมมควายผีกุม	ทำโทษ
ปราชญากรรมเองไซ้	ก่อสร้างมาเอง"

(สุภาษิตโลกนิติ)

จากโคลงข้างบนนี้ นักเรียนสามารถเขียนอธิบายสัมผัสนอกทั้ง 2 แห่งของโคลงสี่สุภาพได้ดังนี้ คือ

1. สัมผัสแห่งที่หนึ่ง คำที่ 7 ของบาทที่หนึ่งสัมผัสกับคำที่ _____ ของบาทที่สอง และบาทที่สาม

2. สัมผัสแห่งที่สอง คำที่ 7 ของบาทที่สอง สัมผัสกับคำที่ _____ ของบาทที่ _____

- ตอบ 1. สัมผัสแห่งที่หนึ่ง คำที่ 5
 2. สัมผัสแห่งที่สอง คำที่ 5 บาทที่ 4

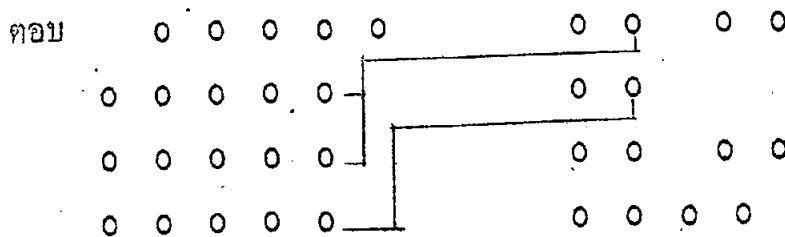
ก. 35

"แควงคุษขอยขึ้น ไก่ยงคา กูณแฮ
 กาเสลาภาหลงกา กูรอง
 กะเต็นโตเต็งตา ตามเหยื่อ ยวนแฮ
 แทนหมันหนองมองจ้อง จึ่งแจ้งใจจริง"
 (กำชัย ทองหล่อ)

จากโคลงข้างต้นนี้ ให้นักเรียนเขียนแผนผังในที่ว่างที่กำหนดให้ เพื่อแสดง

1. คณะ (คือการเขียน ๐ ๐ ๐ ... ในกรบถวน)
2. สัมผัสนอกทั้ง 2 แห่ง

ก่อนเปิดคำตอบ นักเรียนควรทบทวนว่าไว้ทำตามคำสั่งครบถ้วนทั้ง 2 ประการแล้ว

ก. 36

"แคคางคู้ช้อยซัน
กาเหลากาหลงกา
กะเต็นไตเต็งตา
แพนหมันหนองมองจอง

เคียงคา กูณแฮ
กูรอง
คามเหยื่อ ยวนแฮ
จิงแจจโจจริง"

(กำชัย ทองหล่อ)

ให้นักเรียนเขียนรูปวรรณยุกต์เอก (ˊ) เพื่อแสดงว่าเป็นคำเอกและเขียน
รูปวรรณยุกต์โท (ˋ) เพื่อแสดงว่าเป็นคำโท บนแผนผังข้างล่างนี้ให้ถูกต้องตาม
ตำแหน่งคำบังคับเอก 7 แห่ง โท 4 แห่ง โดยดูจากโคลงตัวอย่างข้างบน

○	○	○	○	○	○	○	○	○
○	○	○	○	○	○	○		
○	○	○	○	○	○	○	○	○
○	○	○	○	○	○	○	○	○

ตอบ

○	○	○	○	ˊ	○	○	○	○
○	○	○	○	○	○	○		
○	○	○	○	○	○	○	○	○
○	○	○	○	ˋ	○	○	○	○

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ก. 37

2. สัมปัติน สัมปัตินไม่ใช่สัมปัตินบังคับ จะมีหรือไม่ก็ได้ กวีคิดเพิ่มขึ้นเพื่อ
ให้บทประพันธ์ไพเราะยิ่งขึ้น สัมปัตินนี้จะใช้สัมปัตินสระหรือสัมปัตินพยัญชนะก็ได้
จงขีดเครื่องหมายถูก (✓) หน้าข้อความที่ถูก ขีดเครื่องหมายผิด (X)
หน้าข้อความที่ผิด

- ___ 1. สัมปัตินเป็นสัมปัตินบังคับ
___ 2. สัมปัตินเป็นสัมปัตินสระอย่างเดียว
___ 3. สัมปัตินเป็นสัมปัตินสระหรือสัมปัตินพยัญชนะก็ได้

ตอบ

~~X~~

1.

~~X~~

2.

✓

3.

ก. 38

สัมปัตินนอกต่างกับสัมปัตินในดังนี้ คือ

1. สัมปัตินนอกใช้สัมปัตินสระอย่างเดียว ส่วนสัมปัตินในใช้สัมปัตินสระหรือสัมปัตินพยัญชนะก็ได้
2. สัมปัตินนอกเป็นสัมปัตินบังคับ ส่วนสัมปัตินในไม่ใช่สัมปัตินบังคับ
3. สัมปัตินนอกเป็นสัมปัตินจากวรรคหนึ่งไปยังอีกวรรคหนึ่ง หรือจากบทหนึ่งไปยังอีกบทหนึ่ง ส่วนสัมปัตินในเป็นสัมปัตินภายในวรรค

จงเขียน ข หน้าข้อที่มีสัมปัตินนอก และเขียน ก หน้าข้อที่มีสัมปัติน

- ___ 1. "โกสุมชุนขอชอย อรรถ"
___ 2. "อุรารานรวาแยก ยลตยบ"
___ 3. "ยามรวยจงอย่าได้ ปรมาท
ใจไม่เป็นเงินอาจ หมกได้"

ตอบ

ก 1.ก 2.ข 3.

ก. 39

โคลงสี่สุภาพนิยมสัมผัสในที่ เป็นสัมผัสพยัญชนะ ซึ่งมีมากเท่าไรยั้งดี สัมผัสอยู่ คู่กันก็ได้ มีคำอื่นกันก็ได้ หรือจะให้สัมผัสกันทั้งวรรคก็ยั้งดี โคลงสี่สุภาพไม่นิยมสัมผัสสระ จะไม่มีสัมผัสสระเลยก็ได้

ตัวอย่างสัมผัสในที่อยู่คู่กัน

"สิงโคในโลกลวน อนิจจัง" (โลก - ลวน)

ตัวอย่างสัมผัสในที่ที่มีคำอื่นกัน

"ยมโดยประจวบเจ้า จงโดย" (โดย-จวบ-โดย)

ตัวอย่างสัมผัสในทั้งวรรค

"จำใจจำจากเจ้า จำจร" (จำ-ใจ-จำ-จาก-เจ้า-จำ-จร)

สัมผัสในที่ยกมาเป็นตัวอย่างนี้ เป็น ก. สัมผัสสระ หรือ ข. สัมผัสพยัญชนะ

ให้ตอบแต่เพียง ก. หรือ ข.

ตอบ _____

ตอบ ข.

ก. 40

จงชี้คี่สันไตคำสัมผัสในของโคลง แต่ละบรรทัดต่อไปนี้

ตัวอย่าง ก. "สองนายมาแต่คาว แคนโค" (มี 3 คำตอบ)

สองนายมาแต่คาว แคนโค

ข. "ภายนอกเห็นหนามหนา หนันแท้" (มี 4 คำตอบ)

ภายนอกเห็นหนามหนา หนันแท้

1. "คิดคาวรเมืองนับ ยิงไซร" (มี 3 คำตอบ)

2. "พลมอญเมิลมีคทอง รัถยา" (มี 3 คำตอบ)

3. "ไทนจะคั่นคงครอง ครอบเกล้า" (มี 4 คำตอบ)

ตอบ	1. <u>คิ</u> <u>ค</u> <u>ค</u> <u>ว</u> <u>ร</u> <u>เม</u> <u>ื่อ</u> <u>ง</u> <u>น</u> <u>ั</u> <u>บ</u>	<u>ย</u> <u>ิ่ง</u> <u>ไ</u> <u>ช</u> <u>ร</u>
	2. <u>พ</u> <u>ล</u> <u>ม</u> <u>อ</u> <u>ญ</u> <u>เม</u> <u>ื่อ</u> <u>มี</u> <u>ค</u> <u>ท</u> <u>อ</u> <u>ง</u>	<u>ร</u> <u>ั</u> <u>ถ</u> <u>ย</u> <u>า</u>
	3. <u>ไ</u> <u>ท</u> <u>น</u> <u>จ</u> <u>ะ</u> <u>ก</u> <u>ั</u> <u>น</u> <u>ค</u> <u>ง</u> <u>ค</u> <u>ร</u> <u>อ</u> <u>ง</u>	<u>ค</u> <u>ร</u> <u>อ</u> <u>บ</u> <u>ก</u> <u>เ</u> <u>ล</u> <u>า</u>

ก. 41

นักเรียนเรียนเรื่อง "โคลงสี่สุภาพ" จบแล้ว เพื่อให้แน่ใจว่านักเรียนเข้าใจและจำเรื่องที่เรียนได้ ขอให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียนบทเรียน (Post-test) ด้วย ตั้งใจทำให้เต็มความสามารถ ใช้ความรู้ที่เรียนมาให้เต็มที่ นักเรียนจะทำข้อทดสอบนี้ได้กี่ข้อก็แล้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แบบทดสอบหลังเรียนบทเรียน (Post - test)

หน่วยที่ 2 ลักษณะคณะและสมัย

จงชี้ค ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่ถูกต้องที่สุด (แต่ละข้อมีคำตอบที่ถูกต้องที่สุดเพียง
คำตอบเดียว)

1. โคลงสี่สุภาพบทนี้มีกี่บาท

เสียงลือเสียงเล่าอ้าง	อันใด พี่เอย
เสียงยอมย่อยศากร	ทั่วหล้า
สองเชื้อพี่หลับไหล	ลมต้น ภาพี่
สองพี่คิดเองอา	อย่าไคถามเนื้อ

(ฉีกทพระลอ)

ก. 4 บาท

ข. 6 บาท

ค. 8 บาท

ง. 10 บาท

2. โคลงสี่สุภาพ 1 บท มีกี่วรรค

ก. 4 วรรค

ข. 6 วรรค

ค. 8 วรรค

ง. 10 วรรค

3. วรรคหน้าของบาทที่ 1 ของโคลงสี่สุภาพมีกี่คำ

ก. 4 คำ

ข. 5 คำ

ค. 7 คำ

ง. 8 คำ

4. โคลงสี่สุภาพบทที่ยกมาในข้อ 1 มีกี่คำ (ไม่นับคำสร้อย)

- ก. 28 คำ
- ข. 30 คำ
- ค. 32 คำ
- ง. 34 คำ

5. บาทใดของโคลงสี่สุภาพที่มีจำนวนคำมากที่สุด (ไม่นับคำสร้อย)

- ก. บาทที่ 1
- ข. บาทที่ 2
- ค. บาทที่ 3
- ง. บาทที่ 4

6. โคลงสี่สุภาพบทนี้มีคำเอกและคำโทตามคำบังคับของโคลงสี่สุภาพที่แต่ง

“เว่นวิจารณ์วาง เว่น
 เว่นที่ถามอันยัง
 เว่นเลาลิขิตสัง
 เว่นคังกล่าววาญ

สคัมพัง
 ไปรู้
 เกทวาง เว่นนา
 ปราชญ์ไคถามี”

(สุภาพนิทโลกนิตี)

- ก. คำเอก 8 คำโท 4
- ข. คำเอก 7 คำโท 4
- ค. คำเอก 2 คำโท 9
- ง. คำเอก 8 คำโท 8

7. จงชี้คําเส้นโยงแสดงสัมพันธ์นอกของโคลงสี่สุภาพบทนี้

“ขุนมอญรอนงาวฟาค
 ชาติแลงตราบอูระ
 โอรสรับกันพระ
 ขุนยี่ชีพไปขุนยี่สิ้น

นาคณะ
 หรูปกิน
 กพสู นครเฮ
 พจนผู้สรรเสริญ”
 (รัชกาลที่ 5)

8. "ข้าศึกมาอย่าได้
 ประมาทคือนำภัย
 ถึงจะเก่งปานใด
 ยามยุทธสุดจักแก่
- นอนใจ
 พายแพ
 เสียหวัง แล้วดา
 กลับใหม่ชัย"
- (รัชกาลที่ 6)

สัมผัสนอกแห่งหนึ่งตามข้อบังคับของโคลงสี่สุภาพบทนี้คือคำว่า ใจ ซึ่งสัมผัสกับคำอะไร

- ก. ได้
 ข. ภัย
 ค. แก
 ง. ให้

9. จงเลือกคำที่กำหนดให้ข้างท้ายโคลงสี่สุภาพบทนี้ เติมในช่องว่างให้ถูกต้องเหมาะสม โดยคำนึงถึง ใจความและข้อบังคับเรื่องสัมผัสนอก ของโคลงสี่สุภาพ

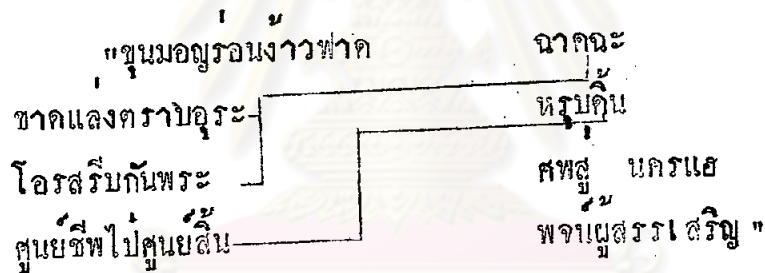
ดวงตะวันตกแล้ว	ยามเย็น
คูโนนแสงที่เห็น	ดับ _____
ใจที่คิดถึงเพ็ญ	โหมยิง
แววแววเสียงหันหน้า	ที่เกอทุกราว"

- ก. ดั้น
 ข. ฟ่ำ
 ค. โลก
 ง. แลว
10. สัมผัสในมีลักษณะอย่างไร
- ก. เป็นสัมผัสบังคับ
 ข. เป็นสัมผัสระอย่างเคียว
 ค. เป็นสัมผัสพยัญชนะอย่างเคียว
 ง. เป็นสัมผัสสระหรือสัมผัสพยัญชนะก็ได้

คำตอบแบบทดสอบหลังเรียนบทเรียน (Post-test) หน่วยที่ 2

"ลักษณะคณะและสมัยสังฆ"

- ขอ 1 ก 4 บาท
 ขอ 2 ค 8 วรรค
 ขอ 3 ข 5 คำ
 ขอ 4 ข 30 คำ
 ขอ 5 ง บาทที่ 4
 ขอ 6 ข คำเอก 7 คำโท 4
 ขอ 7

- ขอ 8 ข ภัย
 ขอ 9 ข ฟ้า
 ขอ 10 ง เป็นสมัยสังฆระหรือสมัยสังฆญชนะก็ได้